

Нека празнуваме –
не със стар квас,
нито с квас от
злоба и нечестие, а с
безквасни хлябове от
искреност и истина.

I Коринтяни 5:8

ТЕМА НА БРОЯ

РЕДАКЦИОННА

Скъпи читатели,

Вие сте нашите най-големи поддръжници и критици. Затова и от екипа на *Зорница* ви благодарим за вашата вяра на подкрепа на просветителната мисия на вестника. Вие сте причината и нашата мотивация да продължаваме да инвестираме усилия и време в списването на най-старото българско периодично издание.

Свидетели сме на бурни геополитически промени. Държави, които досега са смятани за дребни играчи, придобиват все по-голямо влияние в световната политика. Други, които са доминирали от десетилетия, вече губят своята сила. Изразено с алегоричния език на Писанието, *звездите започват да падат от небесата и светлината им да помръкне*. Нашият Господ обаче никога няма да изгуби властта и силата Си. „Неговото царство е вечно царство и Неговото владичество – от поколение в поколение“ (Дан. 4:3).

Ето защо ние сме хора на надеждата, Божий народ, който винаги намира основания да благодари на Бога, Който е победил смъртта и ще положи всеки враг под нозете Си. Независимо от несигурната обстановка в този свят вярата във възкръсналия Христос остава непоклатимата основа на нашия живот.

В ръцете си държите първия двоен брой на в. *Зорница* за 2025 г. Надяваме се, че с любимия вестник ще съумеем да внесем малко топлина в душата ви. Букеътът от исторически, архивни и богословски статии, които сме подбрали за вас, имат нещо общо помежду си. Всички те говорят за Божиите благодатни дела в историята и днес. Ние сме уверени, че те ще ви насърчат във вярата, ще обогатят вашите евангелски знания и ще ви подтикнат да последвате примера на тези, които са служили и служат вярно на нашия Господ! Пожелаваме ви приятни и полезни минути с в. *Зорница*!

п-р Владимир Железов

Веселете се в Господа

п-р Данаил Изнатов

Календарът през януари и февруари е изпълнен с имени дни, които са наситени с веселие: Василевден, Йордановден, Ивановден, Антоновден, Атанасовден, Трифоновден, св. Валентин. Тези дни отбелязват събития като кръщението на Исус на река Йордан (Богоявление) и почитат бележити герои на вярата като Йоан Кръстител; богословите Василий Велики и Атанасий Александрийски отшелника Антоний, вдъхновил мнозина към монашески подвиг, известните мъченици Трифон и Валентин.

Според православния календар по това време се честват и някои по-малко известни, но все пак забележителни личности като Григорий Нисийски, Григорий Богослов и Максим Исповедник, чиито учения утвърждават основополагащи истини в християнската вяра. Обичайно за народа ни, тези празници често са повод за веселие, съпътствано от традиционно високоградусни напитки, за да могат хората да забравят за кратко тревогите си.

Истинските християни обаче разчитат на друг източник на радост и утеха. Вярата в Христос ги насочва към радостта от Божията любов, проявена в Неговия спасителен план. Въпреки това, някои християни възприемат радостта и смеха като неподходящи за благочестивия живот и смятат, че проповедите трябва винаги да тревожат съвестта и да сочат към нашата греховност и нужда от покаяние.

следва на 7 стр.

НАШИТЕ ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ

Име, което се помни: пастир Герасим Попов

п-р Данаил Изнатов

Тази зима, на 14 януари 2025 г., се навършиха 57 години от раздялата ни с един забележителен служител на Бога и на евангелското движение в България: пастир Герасим Попов (20.IX.1880 – 14.I.1968 г.).

П-р Попов е член на редакционния комитет, който съставя и изготвя първото издание на книгата *История на евангелските църкви в България*, позната днес под второто си заглавие: *Вестители на истината*.

Но неговият принос е доста по-всеобхватен.

Герасим Попов е роден в Банско. Той е потомък на две фамилии, които се гордеят със званието „хаджии“, наследено от техни предци: това са семейства Хаджипопови и Хаджиласкови. Както е известно, в онези времена да прибавиш към името си такова звание се е смятало за признак на духовен подвиг.

Началното си образование Герасим получава в съществуващото вече в родния му град евангелско основно училище. По-късно завършва средно образование в Софийската мъжка гимназия, а още няколко години след това се дипломира към Научно-богословското училище в Самоков.

От 1896 до 1898 г. служи като преподавател в същото училище в Банско, където е започнал образованието си, а след това в продължение на две години учителства в с. Баня, Разложко. Същевременно с това започва да проповядва и да води богослужения в няколко места: Баня, Елешница и Добринище. От 1902 г. започва неговата редовна пастирска работа в църквата в гр. Ихтиман, както и в няколко селища в околността: Белово, Долна Баня, Сестримо, Костенец.

следва на 2 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Безпокойството

п-р Деян Иванов

Още в началото на новата година възникнаха немалко поводи за безпокойство: повишеното ДДС върху хляба, по-високата цена на електроенергията, слуховете около предстоящата замяна на лева с евро, тежкият пожар в Лос Анджелис. Мнозина изпитват безпокойство за физическото си оцеляване.

По темата за *тревожността* ще се спрем днес на Матей 6:25-34.

Този пасаж е свързан с предишните поучения на Господ Исус. Който събира истинските си съкровища на правилното място и е предан на Господа, няма основание да се тревожи. Има важна връзка между този текст и четвъртото прошение в молитвата „Отче наш“. Да се молиш „Дай ми днес насъщния хляб“ и едновременно с това да се тревожиш дали потребностите ти ще бъдат задоволени, са взаимоизключващи се неща. Без доверие в Бога тази молитва губи своя смисъл.

следва на 4 стр.

Име, което се помни: пастир Герасим Попов

п-р Данаил Игнатов

следва от 1 стр.

От 1905 г. свързва трайно служението си с новосъздаденото евангелско общество на бежанци от Разлог в с. Лъджене, което постепенно прераства в жизнена евангелска църква. Междувременно, през два различни периода от живота си се разделя временно с родопския край, като служи в Меричлери и околни селища от 1910 до 1919 г., а от 1920 до 1930 г. – съответно в Ямбол, Нова Загора и Каменна река.

През лятото на 1930 г. се завръща окончателно в Лъджене, днес централна част на Велинград, където (с едногодишно прекъсване) неотклонно и вярно служи като пастир до края на живота си. Прекъсването се дължи на това, че неговата духовна и просветна дейност по никакъв начин не може да се вмести в директивите на налагащата се марксистка идеология. По времето на комунистическия режим, въпреки сериозния авторитет, който пастир Попов си е създал в града, органите на Държавна сигурност намират повод да го арестуват и в следствие на това той прекарва повече от година в килии на следствения арест в Пазарджик.

В духовното си служение Герасим Попов работи усърдно да довежда до Христовата вяра хора от българо-мохамеданското население, което преобладава в околните на Велинград селища. Освен пастирските си задължения, той има отговорно чувство към административното управление на

Снимка на село Лъджене от 1933 г.; издание на Григор Пасков
| изображение: lostfoundmemories.wordpress.com

църквите. Затова в продължение на две десетилетия е избран да служи като секретар на Съюза на съборните евангелски църкви в България. Една година е бил и председател на СЕСЦ.

В тази дейност намира неизменна подкрепа от съпругата си Еленка Попова, която същевременно води женски събрания и хвалебното служение на църквата.

Пастир Герасим Попов се помни от по-старото поколение евангелисти с благия си характер и любезните си обноски. Проповедите му засягат главно областта на практическия християнски живот, основан на Божието слово и учението за спасение чрез вяра в Господ Исус Христос. □

ТЪРСЕТЕ, ЧЕТЕТЕ, ПОДАРЯВАЙТЕ ЗОРНИЦА!

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ,

Вестник *Зорница* продължава да излиза и през 2025 г. Поради различни организационни съображения отпечатването му се оптимизира в шест издания, които ще излизат веднъж на два месеца. Честотата на вестника намалява, но пък обемът на всяка книжка се увеличава двойно – от 8 на 16 страници.

Както е традицията ни, екипът остава посветен на целта да предлага на верните си читатели дълбоки и стойностни материали. Статиите са групирани в няколко наложими се категории: проповеди, обзорни разкази за живота на ключови исторически фигури, интервюта, анализи на книги, преглед на важни събития от историята на Църквата, хроники от случващото се днес, препечатки от *Зорница* преди век и др.

ГРУПОВ АБОНАМЕНТ

Тази година повече от всякога разчитаме на вашите групови абонаменти. Поради новата честота на излизане на вестника (на два месеца) абонирането в „Български пощи“ сега може да се извърши само два пъти годишно: през декември (за цялата година) или през май-юни (за втората половина на годината).

Затова най-сигурният начин да получавате вестника остава познатият ви групов абонамент. Ако се организирате няколко души заедно, редакцията с радост ще съдейства, като подготвя и изпраща пакетите до вас.

Цената за годишен абонамент (6 двойни броя) е 16 лева, а за половин година (3 двойни броя) – съответно 8 лева. Свържете се с нас на адреса по-долу за уточнения.

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Влади Райчинов, Владимир Железов,
Данаил Игнатов, Джесика Иванова, Емил Марков,
Олег Константинов, Радостин Марчев,
Станислав Алексиев, Тодор Велчев

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: [vestnikzornitsa](https://www.facebook.com/vestnikzornitsa) | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Редактор на броя: Владимир Железов
Коректори: Влади Райчинов, Тодор Велчев
Предпечат: Влади Райчинов
Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталожен номер за абонамент
към Български пощи: 312
ISSN: 0861-3826

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Мери Слесър

„Царицата“ на Окойонг

Емил Марков

Историята на шотландската мисионерка Мери Слесър донякъде напомня приказката за Пепеляшка. Бедното, никому неизвестно момиче от околностите на Абърдийн, израснало в многодетно семейство с баща алкохолик, един ден ще се превърне в „Бялата царица на Окойонг“ и ще бъде изпратено от този свят с държавни почести. Заслугата за това няма да бъде на някакъв приказно богат принц, а на Царя на царете, Комуто Мери посветено служи през целия си живот.

Трудното детство подготвя малката Мери за бъдещата ѝ мисия. Едва на единадесет години тя ходи на училище до обяд, а през втората половина на деня работи в мелница. Слабичката, синеока девойка с рижа коса се налага да се пази от пияници и крадци през рано настъпващите зимни нощи, докато се прибира у дома, но често майка ѝ я избутва обратно на улицата, за да избегне бащиния побой.

Когато Мери е на 14 години, баща ѝ и двама от нейните братя умират от пневмония. Тя напуска училище и е принудена да работи в тъкачна фабрика от шест сутринта до шест вечерта, с едва един час почивка за закуска и обяд.

Под влиянието на майка си, която е ревностна презвитерианка, Мери приема Исус за Спасител още като девойка. Със своето чувство за хумор, неподправена емпатия и земен, достъпен характер тя става популярна учителка в неделното училище. Веднъж някаква банда улични момчета отхвърлят нейното послание, обграждат я и я замерят с кал. Водачът им заплашително върти пред лицето ѝ тежко желязо, завързано за връв. Дори когато предметът приближава челото ѝ, тя не трепва, а гръзнено го гледа в очите и се моли вътрешно. Накрая той пуска желязото с думите: „Всичко е наред, момчета. Това е игра!“ – и нарежда на цялата си банда да присъства на библиейския урок.

Вдъхновена от истории за живота на мисионери като известния изследовател Дейвид Ливингстън, Мери Слесър кандидатства в Съвета за чуждестранни

мисии към Презвитерианската църква. След тримесечно обучение в Единбург, на 28-годишна възраст, тя отплава за Африка на 5 август 1876 г.

Назначена е в района на Калабар, Източна Нигерия. Там раждането на близнаци се смята за особено зло проклятие. Местните вярват, че такъв баща е „дяволско дете“ и че майката е виновна за голям грях. Неспособни да определят кой близнак е „син на злия дух“, хората често изоставят и двете бебета в глинени съдове, за да умрат. Мери упорито се противопоставя на тази практика. Тя приютява изоставени деца, за които се грижи в Мисионерския дом. Веднъж спасява двойка близнаци – момче и момиче, но момчето не оцелява. Мери осиновява момчето и ѝ дава името Джени.

на жестоките суеверни практики, особено насочени срещу жените, уреждането на спорове, насърчаването на търговията и въвеждането на западно образование. През 1892 г. е назначена за вицеконсул в Окойонг, а през 1905 г. е обявена за заместник-председател на съда в Икот Обонг.

През последните четири десетилетия от живота си Слесър постоянно страда от маларийна треска, с която се заразява още в началото на престоя си в Нигерия. Въпреки това тя подминава личните несгоди и отказва да се върне за постоянно в Шотландия.

В началото на 1915 г., докато е на отдалечена мисия близо до Икот Оку, получава тежка треска и умира на 13 януари същата година. Сред присъстващите на нейното погребение са местният комисар и други

Мери Слесър с нейните осиновени деца Джийн, Алис, Маги и Мей, снимани в Шотландия
| източник: Wikipedia

През 1888 г. Слесър пътува на север до Окойонг – район, в който преди това са били убити мъже мисионери. Тя вярва, че като жена ще бъде възприемана като по-малко заплашителна за недостижимите за Евангелието племена. Научава се да говори родния език на племето ефик и създава близки приятелства, където и да отиде. Живее прост живот в традиционна къща сред местните хора. Отделя голяма част от заплатата си, за да издържа майка си и сестрите си в Шотландия и затова пести, като яде местната храна.

През 1891 г. шотландският мисионер Чарлз Морисън ѝ предлага брак. Той е седемнадесет години по-млад от нея и служи като учител в Дюк Таун. Мери оставя въпроса в Божиите ръце: „Ако е за Негова слава и позволи на друг да се присъедини към Неговата кауза, ще бъда благодарна. Ако не, пак ще се опитам да бъда благодарна, тъй като Той знае най-добре.“ Бордът на мисията отказва да одобри молбата на двойката и те развалят годежа си.

Мери Слесър се фокусира върху благоветието сред местните хора, премахването

високопоставени британски служители в пълна униформа. Знамената на обществените сгради са свалени наполовина. Нигерийският генерал-губернатор Фредерик Лугард изпраща „най-дълбоките си съболезнования“ от Лагос и публикува паметно слово в правителствения вестник. През 1953 г. гробът ѝ е посетен от кралица Елизабет.

Работата на Мери Слесър в Окойонг ѝ спечелва прозвището обонгаван Окойонг („царицата на Окойонг“). Няколко мемориала в Калабар и Окойонг свидетелстват за признателността на местните хора за нейното дело. В Шотландия улици с нейното име има в градовете Глазгоу, Дънди и Олделдрум, а в Англия – в Ковънтри. Нейното служение оставя след себе си болници, училища, сиропиталища и църкви. Смята се, че голяма част от Западна Африка е достигната с Евангелието именно благодарение на вратата, която Мери Слесър успява да отвори за следващото поколение мисионери. □

Безпокойството

п-р Деян Иванов

следва от 1 стр.

В споменатия пасаж най-напред има ясна заповед (Мат. 6:25): „Не се безпокойте за живота си: какво ще ядете или какво ще пиете, нито за тялото си – какво ще облечете.“ Тук глаголет „безпокоя се“ се появява цели пет пъти и това ясно показва каква е централната тема на текста. Исус нито презира, нито пренебрезва нуждите на тялото, но учи, че е заблуда те да получават прекомерно внимание, защото не представляват върховното благо.

Гладът и бедността са били често срещани явления в древността, причинявани главно от войни и суша. Единствено страхът от бунтове на изгладнелите до смърт хора е карал властимащите понякога да предприемат социални мерки, но това е било рядко и обикновено само за замазване на очите. В повечето случаи хората са били оставяни сами да се справят. Пророците от Стария завет многократно осъждат водачите на обществото, които угнетяват, потискат и експлоатират бедните (Исаия 3:14-15; Амос 4:1).

Бедността може да стане причина човек да бъде мразен, презиран и изоставен дори от близките си (Пр. 14:20). Не са били малко тези, които са се продавали в робство само за къшей хляб. Поразителен е контрастът между извънредното богатство и крайната бедност – състояние, което най-често се дължи на липса на милост (Мат. 6:2-4). За слушателите на Исус е бил жив и болезнено познат споменът от страшното робство в Египет, до което се е стигнало именно поради търсене на храна. Неслучайно Господ отделя толкова внимание на тази тема.

След това Исус излага и аргументите, поради които не трябва да се безпокоиш (Мат. 6:25-30), като ги представя чрез въпроси, които подтиква слушателите Му към размисъл.

Въпрос първи: „Не е ли животът повече от храната и тялото от облеклото?“ (Мат. 6:25). Господ разкрива на слушателите Си, че животът е много повече от физическо съществуване. Той има далеч по-важен, духовен аспект. Исус дава пример в тази връзка относно храната (26 ст.): „Погледнете на небесните птици, че не сеят, нито жънат, нито в житници събират – и пак небесният ви Отец ги храни.“ Исус ни подтиква да наблюдаваме, да спрем поглед на тях, за да ги разгледаме по-внимателно. Щом Бог се грижи така за нисшите творения, колко повече ще се погрижи за нас, които сме далеч по-ценни от тях. Та ние сме венецът на творението Му и сме изкупени с драгоценната кръв на Сина Му.

Тук ще отбележим три от грешките, които допуска незрялата християнска вяра. Най-напред, вярващите не са освободени от задължението да се трудят и да изкарват средства

за собственото си преживяване. Не можеш да безделничиш и да заявяваш, че въпреки мързела ти твоят небесен Отец ще те осигурява. Бог иска да работим и никак не толерира мързел. Апостол Павел го потвърждава: „Ако не иска някой да работи, той нито да яде“ (II Сол. 3:10). Мартин Лутер пише относно този проблем: „Бог... не иска да прави каквото и да било за мързеливите, за алчни търбуси, които нито се безпокоят, нито се трудят. Те се държат сякаш могат само да си седят и да чакат, а Той да им пусне печена гъска в устата.“

Исус използва илюстрацията с птиците и цветята като свидетелство за способността на Бога да ни храни и облеча. Той не ни протяга наготово шепи, пълни с просо, а осигурява в природата всичко онова, което им е необходимо. Бог подосигурява, но от нас се очаква да Му сътрудничим. Не можем да очакваме подобно на пророк Илия, че Бог ще ни набавя храна по чудотворен начин чрез гарвани. Исус не казва: „Няма нужда да мислите за това!“. Тъкмо напротив, Той ни призовава: Погледнете небесните птици и размислете как Бог се грижи за тях. У тях Бог е вложил инстинкт на предвидливост, за да си строят гнезда, да отлитат към топлиите страни през зимните месеци, да събират храна.

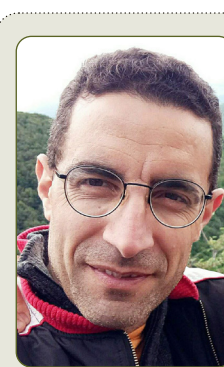
Второ, вярващите не са освободени от отговорност спрямо останалите хора. Коя е причината да има толкова много голи и гладни? От Божия страна определено няма оскъдица от храна по тази земя. По-скоро съществува неравномерно разпределение, причинено от нечия алчност и себелюбие. Бог е дал достатъчно плодородни полета и реколти, морета, пълни с тонове риба, небе с множество птици и земя, отрупана с плодове, зеленчуци и животни. Ала човекът или презапасява егоистично само себе си с тях, или ги съсипва с извратеността на гения си да ги

пилее безразсъдно. Бог очаква да бъдем посредници на Неговите блага и като добри настойници да помагаме да се разпределят балансирано.

Яков пише в тази връзка: „Ако някой брат или някоя сестра са голи и останали без ежедневна храна и някой от вас им рече: Идете си с мир, дано бъдете стоплени и нахранени, а не им дадете потребното за тялото, каква полза? Така и вярата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва“ (Яков 2:15-17). В Стария завет се посочват

три групи от обществото, които са най-застрашени от бедност: вдовиците, сирачетата и пришълците от чужди страни. Това са хора, които не разполагат с нищо и няма кой да се грижи за тях. Затова Яков казва, че без значение дали си богат или беден, според възможностите си трябва да се погрижиш ближните ти да не се безпокоят за оцеляването си. Господ се спира на този проблем още в началото на Проповедта на планината.

Трето, вярващите не са застраховани срещу бедни. Това е измамата на евангелието на просперитета: „Щом си вярващ, значи си имунизиран срещу нещастия!“ Безспорно бедни се случват на всички хора, включително и на вярващите. Бог не е обещавал, че нещастия няма да има. По-скоро Той ни уверява, че такива неща няма да се случват без Неговото знание и съгласие. Дори допуснатото страдание е в рамките на Неговата грижа, ни уверява

Богословски факултет към ВЕБИ.
Със съпругата си Тинка имат две деца.

Деян Иванов е на 47 г. През 2024 г. е ръкоположен за пастир на Евангелската съборна църква в Хасково, където служи на Благовестието и на вярващите вече над две десетилетия. Има бакалавърска степен по богословие, придобита в Обединения

Божие слово: „Всичко съдейства за доброто на тези, които любят Бога, които са призвани според Неговото намерение“ (Рим. 8:28). Бог те обича дори, когато си в смъртен ужас, защото любовта Му е разкрита в Христос, над Когото са надвиснали мрачните сенки на кръста, тъкмо когато проузнася тези слова. Християнинът е освободен само от безпокойството – то е несъвместимо с християнската вяра!

Въпрос втори: „Вие не сте ли много по-скъпи от тях?“ (Мат. 6:26). Една детска приказка разказва как червеношият казал на врабчето: „Чудя се защо тези неспокойни хора се щурат и тревожат толкова.“ Врабчето ѝ отвърнало: „Приятелко, мисля, че причината е в това, че те забравят за своя небесен Отец, Който се грижи за тях много повече, отколкото за нас.“

Въпрос трети: „И кой от вас може с гриже-не да прибави един лакът на ръста си?“ (Мат. 6:27). И да се безпокоите, какво ще промените? Идеята тук не е, че не можеш да станеш по-висок, а че и да се безпокоиш, няма да успееш да удължиш живота си. Даже обратното – безпокойството скъсява дните ни. Когато се тревожим, всъщност казваме, че Бог не контролира нещата; че те се случват, без Той да е способен да им повлияе; че не е внимавал и нещо Му е убягнало. Такива мисли категорично се опровергават от цар Соломон: „Пътищата на човека са пред очите на Господа и Той внимателно измерва всичките му пътеки“ (Пр. 5:21). Зад безпокойството прозира липса на вяра в Божия промисъл. Това е недоверие в безспорната истина, че Бог държи цялата вселена, че „очите на Господа са върху праведните, и ушите Му към тяхната молитва“ (I Пет. 3:12). Псалмистът казва какво да сторим в такъв момент: „Когато ме е страх, на Тебе ще уповавам“ (Пс. 56:3).

Въпрос четвърти: „А за облекло, защо се безпокоите?“ (Мат. 6:28). Снабдяването с облекло в древността е било много трудно. Хората не са имали препълнени гардероби както днес, нито магазини за дрехи втора ръка на килограм. Ето защо това си е бил голям повод за безпокойство. Бог обаче казва, че никак няма да ни остави и никак няма да ни забрави (Евр. 13:5). А Исус дава пример с полските лилии (Мат. 6:28-29): „Разгледайте полските кременове как растат. Не се трудят, нито предат, но казвам ви, че нито Соломон с всичката си слава не се е обличал като един от тях.“ Кремените са красивите пролетни цветя в Галилея, но под това име се включват и анемониите, маковете, перуниките и гладиолите. Облеклото на тези цветя не е изработено ръчно. Въпреки това тяхната красота е всеизвестна. Тя им е дарена от Бога. Сравнени са с облеклото на Соломон. Това е човекът, който превъзхожда >>

>> всички в притежанието на дрехи, за чието количество и качество на изработката им се е полагал огромен труд. Независимо от цялата им красота, неговите дрехи бледнеят пред прекрасните полски цветя, сътворени от Бога.

Въпрос пети: „Ако Бог така облича полската трева, която днес я има, а утре я хвърлят в пещ, не ще ли много повече да облича вас, маловерци?“ (Мат. 6:30). Тук Господ отново кара слушателите Си да осъзнаят, че са Му изключително скъпи, че Той ги е обдарил с всичко необходимо за живота и благочестието (II Петр. 1:3) и че тревожността не е оправдание за липсата на вяра в Божието провидение. Колко пъти губите мира си, когато чуете, че цените на основните хранителни продукти нарастват? А защо? Ако просто да изчислим разумно приходите и разходите си, тогава дори през тежката криза ще установим, че Бог е осигурил необходимото и че можем да избегнем впримчването в опасни кредити! И ако тогава все пак продължим да се тревожим и вайкаме, ще си донесем голяма горчилка и ще нараним нашия Бог.

„Не се безпокойте, и не думайте: Какво ще ядем? или: Какво ще пием? или: Какво ще облечем? Защото всичко това търсят езичниците, понеже небесният ви Отец знае, че се нуждаете от всичко това“ (Мат 6:31-32). Бог е наясно през какво преминаваме. Той е

всемогъщ. Божието дете, подобно на младия Данаил, може да спи спокойно дори и в ров с лъвове, докато невярващия човек не го лови сън даже и в луксозен палат. Псалмистът пише: „Господ и в сън дава на възлюбения Си“ (Пс. 127:2). Това обещание е за онзи, който се доверява на Бога.

„Първо търсете Неговото царство и Неговата правда и всичко това ще ви се прибави“ (Мат. 6:33). Кога човек губи покой си? Когато спре да върши каквото иска Бог, а вместо това се съсредоточава върху себе си и своите удоволствия.

Апостолът пише на филипняните: „Не се безпокойте за нищо, а във всяко нещо, с молитва и молба изказвайте прошенията си на Бога с благодарение. И Божият мир, който никои ум не може да схване, ще пази сърцата ви и мислите ви в Христос Исус“ (Фил. 4:6-7).

А каква утеха струи от словата на нашия Господ: „Да се не смущава сърцето ви! Вие вярвате в Бога, вярвайте и Мен. Мир ви оставам, Моя мир ви давам. Аз не ви давам, както светът дава. Да се не смущава сърцето ви, нито да се бои“ (Йоан 14:1,27). Това е постижимо само когато се сме се съсредоточили върху Божието дело и търсим правилни взаимоотношения с Него. Бог ще покрие всички нужди на онези, които Му посвещават живота си да вършат само Неговата воля, за Неговата слава!

„Не се безпокойте за утре, защото утрешният ден ще се безпокои за себе си. Доста е

на деня злото, което му се намери“ (Мат. 6:34). Тук вече Исус ни прехвърля към бъдещето, което също принадлежи на Бога. Ако към притеснението за днешния ден прибавите и това за утрешния, ще бъдете смазани. Всеки ден имаме поводи за тревога – и затова е най-разумно да живеем в настоящето, а не в миналото или бъдещето.

Нека накрая да си зададем няколко въпроса и да направим няколко извода. Кое е онова, което поражда безпокойството в теб? Как подхождаш към материалните потребности в живота си? Молиш ли Бога за ежедневния хляб, за основните си потребности, както ни насърчава Исус?

Безпокойството е липса на вяра в Бога и в Неговата грижа към нас. Нашата прекалена тревожност за бъдещето и планирането му в най-малки детайли може да ни доведе до това, да пропуснем от поглед главната цел на живота: успехът на Божието дело и установяването на Божието царство. Френският писател Виктор Юго пише нещо насърчително в тази връзка: „Дръжте се смело в големите житейски скърби и имайте търпение в малките. Когато изпълните задачите си за настоящия ден, легнете и спете спокойно. Бог бди!“

А ние нека отвърнем като псалмопевеца: „Спокойно ще легна и ще спя, защото само Ти, Господи, ме правиш да живея в безопасност“ (Пс. 4:8). □

ХРОНИКА

Ръст в насилието срещу християни в Европа

Владу Райчинов

Според доклад на *Обсерваторията за нетърпимост и дискриминация срещу християните в Европа (OIDAC Europe)*, през 2023 г. са регистрирани 2444 престъпления от омраза срещу християни в 35 европейски държави. От тях 232 са лични нападения срещу християни, но според изп. директор на *OIDAC Europe* Аня Хофман „реалният брой на регистрираните случаи е значително по-висок“.

Най-засегнатите страни са Франция, с почти хиляда нападения, 90% от които са срещу църкви и гробища; Обединеното кралство, където броят на престъпленията от омраза срещу християни е нараснал с 15% в сравнение с предходната година; и Германия, където между 2022 и 2023 г. е отбелязан тревожен ръст от 105%, достигайки 277 случая. Германия се нарежда сред страните с най-високи нива на вандализъм срещу църкви. През 2023 г. полицията е отчела над 2000 случая на повреди по християнски молитвени домове.

Най-честите форми на насилие включват вандализъм срещу църкви (62%) – включително случаи на оскверняване (24%) и обезглавяване на религиозни статуи, палежи и заплахи. Въпреки че физическото насилие остава относително рядко (7%), през 2023 г. са регистрирани трагични случаи: едно убийство, седем опита за убийство и общо 68 нападения с антихристиянски мотиви.

Докладът подчертава и нарастващата дискриминация срещу християни заради тяхната вяра и изразяване на убеждения, особено на работното място и в обществения живот. В Обединеното кралство 56% от анкетираните са се сблъскали с враждебност и подигравки на работното място заради верските си убеждения, като този процент нараства до 61% сред лицата под 35 години, а 18% са преживели дискриминация. Според проучване от 2024 г. едва 36% от християните под 35 години във Великобритания се чувстват свободни да изразяват християнски възгледи по социални въпроси на работното място.

Християнски политици в Европа също съобщават за нарастваща враждебност. В западноевропейските страни придържането към определени ценности, основани на религиозни убеждения, се превръща в пречка за равни възможности в

политическата конкуренция. Примери са шотландският политик Кейт Форбс и колежата ѝ Тим Фарън. Във Финландия депутатът Пайви Рясанен и лутеранският епископ Юхана Похьола са изправени пред съдебни процеси, а Рясанен беше обвинена в „език на омразата“. След като двамата бяха оправдани от Апелативния съд в Хелзинки, случаят е отнесен до Върховния съд на Финландия.

Аня Хофман подчертава нуждата от създаване на позиция на координатор на ЕС за борба с омразата срещу християните, подобна на съществуващите мандати за борба с антисемитизма и с омразата срещу мюсюлманите.

Професор Регина Полак, посланик на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) в борбата срещу расизма, ксенофобията и дискриминацията, призовава за задълбочено изследване на причините и характера на дискриминацията срещу християни. Тя посочва акцентите на доклада за борба с антихристиянските престъпления. „Християните са мишена на престъпления от омраза в целия регион на ОССЕ – изтъква Полак в прессъобщение. – Характерът на тези престъпления варира от графити и вандализъм до физически нападения срещу християни, разпространяващи религиозни материали.“

Докладът предупреждава, че през последните години християните в Европа са изправени пред нарастващи ограничения на религиозната си свобода или дори пред наказателно преследване за мирно изразяване на религиозни убеждения. Примери са случаите на Адам Смит-Конър и Изабел Вон-Спрюс, подложени на нападки заради мълчалива молитва в обществена зона около клиника за аборти. Вон-Спрюс получи обезщетение от полицията за неправилен арест, но Смит-Конър беше признат за виновен.

Други примери включват забраната за извършване на кръщения в кантон Женева и премахването на религиозна статуя пред църква в Сейбълд’Олон от Френския държавен съвет.

Сред трагичните инциденти през 2023 г. са убийството на католически олтарен служител в Алхесирас от джихадист, атака с автомобил срещу религиозна процесия в Полша и опит за

убийство на мюсюлманин, приел християнската вяра, във Великобритания.

Доклад на *OIDAC Europe*, публикуван през 2024 г. от Института за медийно разнообразие анализира отразяването на християните в медиите в някои европейски страни. Установява се, че светските медии често подценяват антихристиянското насилие, игнорират конкретни препратки към християнската вяра, а понякога дори разпространяват изкривени факти, негативни стереотипи и клевети срещу християните и християнските църкви. Липсата на възмущение срещу клеветите по адрес на християните в медиите сочи определено обществено безразличие към унижителната реч и погрешното представяне на християните. Според *Global Faith and Media Study*, 61% от анкетираните смятат, че медиите „поддържат стереотипи, свързани с вярата“, а 43% усещат, че „съвременното отразяване на религията в новините създава безпокойство и тревога“. Това важи и за християнските групи.

Според проучването *The Cost of Keeping the Faith* „немалко респонденти посочват медиите като ключов фактор за насърчаване на дискриминация срещу християните. Това се случва чрез създаване на наивни или неприятни персонажи в телевизионни програми, толериране на антибиблейски богохулства или просто поддържане на стереотипи“. Участниците в проучването също така изразяват мнение, че е много по-вероятно християните да бъдат представяни в лоша светлина в сравнение с други религиозни или идентичностни групи.

OIDAC Europe документира престъпления от омраза срещу християни и от 15 години отбелязва постоянно увеличение на броя на инцидентите. Докладът сравнява официални статистики, данни за престъпления от омраза на ОССЕ, данни от местни НПО и собствени изследвания. Докладът *Europe* следва дефиницията на ОССЕ за престъпления от омраза като „престъпни деяния, мотивирани от предразсъдъци или пристрастия срещу определени групи хора“.

Докладът е наличен на английски език със следното заглавие: *Intolerance and Discrimination Against Christians in Europe Report 2024*. □

Практични стъпки против сексуални хищници за защита на децата и младежите в нашите църкви

п-р Джесика Иванова

„Почти всяко пето дете в Европа е жертва на някаква форма на сексуално насилие. Това включва сексуални докосвания, изнасилвания, сексуален тормоз, склоняване онлайн на деца към сексуални действия, експозиционизъм, експлоатация с цел проституция или порнография, сексуално изнудване и принуда.“¹

Нов доклад на УНИЦЕФ² потвърждава тази статистика за момичета и жени в световен мащаб и твърди, че в глобален план едно на всеки седем момчета и мъже също е било подложено на сексуално насилие като дете. Между 70 и 85% от децата жертви познават насилника. Една трета от малтретираните деца така и не казват на никого за насилието. Американският център за изчезнали и експлоатирани деца посочва, че броят на докладите за сексуална експлоатация на деца онлайн в света нараства от 1 милион през 2010 г. на повече от 36,2 милиона през 2023 г.³

През последните години расте осведомеността за методите, използвани от сексуалните хищници, и за признаците на насилие, разпознаваеми от жертвите. Църквата е общност, в която търсим да изградим доверие и насърчаваме хората към покаяние и прошка. Приемаме сериозно думите на Исус: „Здравите нямат нужда от лекар, а болните. Не съм дошъл да призова праведните, но грешните към покаяние“ (Лука 5:31-32).

Но могат ли тези общности на взаимно доверие да бъдат също привлекателно място за сексуални хищници, които търсят нови жертви? За жалост, отговорът е „Да“.

Ето какви стъпки⁴ най-често следват извършителите на сексуално насилие:

1. **Набелязване на възможни жертви.** Всяко дете или младеж е възможна жертва.

2. **Изграждане на доверие и получаване на достъп.** Хищникът търси да печели доверие на възрастните, за да има достъп до децата или младежите, докато едновременно работи да изгражда доверия със самите жертви. Подаръци се появяват и услуги се предлагат, като водене на детето до някъде или помагане за едно или друго.

3. **Играене на роля в живота на детето.** Хищникът се стреми да посреща нуждите на детето и да го накара да чувства, че единствено той го разбира.

4. **Изолиране на детето.** Извършителят предлага да заведе детето някъде извън обичайните за него места, да го раздели от познатите хора и да получи възможности да остане насаме с детето, за да извърши насилието.

5. **Създаването на тайни във взаимоотношенията** усилва връзката между жертвата и хищника. Той започва да насърчава детето да не споделя с никого тяхната комуникация, защото другите няма да са доволни.

6. **Започване на сексуален контакт.** След като извършителят получи емоционален контрол върху жертвата, сексуалният контакт започва да се осъществява постепенно, с малки стъпки. Хищникът постепенно намалява чувствителността и задръжките

на детето, за да може да започне свободно да го докосва. Започва с прегръдка, след това с докосване на коляно и детето малко по малко приема физическия контакт.

7. **Контролиране на отношенията.** За да не бъде разкрито насилието, тайните задължително трябва да се поддържат. Хищникът използва срама и страха на детето и го заплашва да не казва никому нищо.

Хищниците днес търсят жертви не само по детските площадки и на обществени места, а и масово използват Интернет. С развитието на социалните медии и нарастването на употребата на електронни устройства децата губят невинността си на прекалено ранна възраст.

Според повечето статистически изследвания за сексуално насилие, в 90% от случаите извършителите са мъже, но това не изключва ролята на жените, които с мълчанието си прикриват или фактически позволяват сексуалното насилие.

Важно е да отбележим също, че насилието не винаги е от възрастен към дете/младеж. Нараства насилието между деца – обикновено от по-голямо дете към по-малко. Освен това някои деца искат да опитат неща, които са видели в порнографски сайтове – поведение, което също попада в определението за сексуално насилие, цитирано в началото.

На дневен ред стои въпросът как църквите и семействата могат да опазят своите деца и младежи от сексуалните хищници. Следните практични съвети могат да ви бъдат полезни в тази борба:

1. **Ако имате деца, инсталирайте приложение** (напр. Google Family App) на всички електронни устройства (включително и на телефоните на баба и дядо, ако живеят с вас). Това приложение дава достъп на родителя до всичко, което гледа и прави детето онлайн. Можете да разберете дали има контакт с хищник или е попаднало на нещо нежелателно в мрежата. Осигурена е и възможност за ограничаване на времето, което детето прекарва в социалните мрежи, електронните медии и интернет като цяло.

2. **Ако дете или младеж ви разкаже за случай на сексуално насилие, повярвайте му!** Много рядко се случва дете или младеж да лъже по тези въпроси⁵, макар че може да ви е трудно да повярвате, че някой, когото познавате и обичате, би извършил подобно нещо. Задавайте общи въпроси: „Какво се е случило? Кой беше там? Колко пъти се е случило? Разкажи ми повече за...“ Говорете с църковното ръководство на по-високо ниво и не изключвайте отговорността си да сигнализирате в полицията. Много е трудно за дете или младеж да сподели подобно преживяване. Не позволявайте изпитаният шок или чувство за неудобство да попречи на защитата на децата и младежите около вас.

3. **Доколкото е възможно, организирайте детските и младежките служения по възрастови групи,** така че *малките деца да бъдат отделени от по-големите*. Ако дете е преживяло насилие, има по-голяма вероятност да извърши насилие спрямо по-малко от него дете, отколкото към връстник. Насилието винаги се извършва от позиция на силата.

4. **Изисквайте свидетелство за съдимост** (в най-обширния вариант) от всеки, който работи с деца и младежи, особено от

участниците в лагери или други прояви с преспиране. Ако потенциален ръководител откаже да си извади такова свидетелство, откажете се от услугите му – това е в интерес на църквата и децата.

5. **Не допускайте човек, който някога е извършил сексуално насилие, да работи с деца и младежи в църквата.** В България вече съществува регистър на сексуалните хищници, макар че тази информация не е публично достъпна. Свидетелството за съдимост в най-обширния вариант обаче би трябвало да посочи дали има такива нарушения.

6. **Не подтиквайте децата и младежите да прегръщат, целуват или приемат физически контакт от друг човек.** Децата трябва сами да решават кой може да има достъп до тяхното тяло. Ако баба или дядо дадат бонбонче на дете, това не означава, че то е задължено да ги прегърне или целуне. Това може да се окаже трудна промяна в културните ни норми, но е изключително важно в църквите да изградим култура, според която децата сами решават кой може да ги докосва.

7. **Поискайте разрешение преди физически контакт.** Децата, които са преживели сексуално насилие, никога не са имали възможност да отказват физически контакт. Няма как да знаете кой какво е преживял. Затова, преди да прегърнете дете или младеж, попитайте: „Може ли да те прегърна?“ Ако прочетете колебание или съмнение на лицето му, или ако не отговори веднага с „Да!“, приемете, че отговорът е НЕ. Уважавайте това.

8. **Поръчвайте само врати с прозрачен прозорец за всички помещения в църквата,** с изключение на тоалетните. Ако вашата църква има финансова възможност, постепенно сменете вратите към стаите за работа с деца и младежи, както и вратата на пастирския кабинет, с такива, които имат поне един прозорец.

9. **Изработете протокол за защита на деца и младежи** и го съгласувайте с църковното ръководство. Обсъдете горните стъпки с тях и ги поканете да добавят допълнителни мерки. След това организирайте среща с всички работници в служенията за деца и младежи, за да уточните очакванията си.

За примерен протокол пишете на електронен адрес: jivanova@methodist.bg; или очаквайте следващия брой на в. Зорница.

Може би, след като прочетете тази статия, ще си кажете: „На моите деца и в моята църква такова нещо никога не би се случило!“ Дай Боже да бъде така! Но за жалост, често не предприемаме никакви мерки, защото не вярваме, че е възможно – докато един ден то ни сполети. Сексуалното насилие не е задължително полов контакт. Съществуват различни степени на насилие, нито една от които не е приемлива или допустима сред нас. Ние сме „вратарите“. Ние сме отговорните. Нека Бог ни даде мъдрост и ни води, така че църквите да бъдат безопасни места за децата и младежите, защитени от всякакви сексуални посегателства. □

¹ „Stop Child Sexual Abuse in Sport“ (human-rights-channel.coe.int), на български.

² UNICEF, „When Numbers Demand Action“ (data.unicef.org).

³ European Parliament, „European Day for the Protection of Children against Sexual Predators“ (europa.eu).

⁴ „Understanding Grooming“ (safecchild.org).

⁵ *Is the Child Telling Me the Truth?* (stopitnow.org); K. C. Faller, *Is the Child Victim of Sexual Abuse Telling the Truth?* (National Library of Medicine).

Веселете се в Господа

п-р Данаил Игнатов

следва от 1 стр.

Наистина, проповедите имат това важно значение, но и не трябва да забравяме примера на самия Господ Исус. Неговата проповед е наситена с радостно очакване на Небесното царство: „Времето се изпълни и Божието царство наближи. Покайте се и повярвайте в благовестието“ (Марк 1:15).

Причината за истинското покаяние, за „ужилването“ и пробуждането на съвестта, е преди всичко *Благата вест* за идещото царство на Бога! Покаяние означава промяна на мисленето. Означава да преместя погледа от себе си към Бога. А Той е тук! В Неговото присъствие има пълнота от радост. Когато осъзная, че се намирам в Божието присъствие, това предизвиква покаяние с вик на душата: „Горко ми!“ и в същото време – разтапящо благоговение и радост от разбирането, че Той е тук, загрижен е за мен и ме обича.

Покаянието води през очистваща болка на съвестта и молитва за прощение на греха към осъществяването на Божия план за моята свобода в Господа, за радост и веселие, в общение с Него.

В Библията радостта рядко се споменава с негативна конотация. Напротив, по-често тя е насърчение, дори и заповед към вярващите: „Веселете се в Господа!“ Затова естественият отклик на християнина трябва да бъде: „Ще се веселя в Господа!“. В Божието слово радостта и веселбата са неразделна част от живота на истинския последовател на Христос, който живее със съзнанието за Божието спасение и постоянно Му присъствие.

Радостта на небесните служители

Духовното пространство е пълно с шум на радост и веселие в „представлението“ на оформящото се Негово творение, в което те самите участват. Господ пита Йов: „Къде беше ти, когато основах земята... когато звездите на зората пееха заедно и всички Божии синове възкличаваха от радост?“ (Йов 38:4-7).

С още по-тържествена радост ангели възвестяват раждането на Спасителя: „Благовестявам ви голяма радост, която ще бъде за всички човеци“ (Лука 2:10). А към притчата за изгубената грахна Господ добавя: „Има радост пред Божиите ангели за един грешник, който се кае“ (Лука 15:10).

Някои богослови отиват още по-високо. Когато описват Светата Троица, те говорят за радостно общение на любов между Бог Отец, Бог Син и Бог Свети Дух – като перихореа, като хоро на веселие.

Радост и веселие в пророчествата за Христовата победа над смъртта

Има текстове в Стария и в Новия завет, които пророкуват настъпването на Новото творение, свободно от заплахата на смъртта и изпълнено с Божията сила за вечен живот: „Зарадва сърцето ми и се развесели душата ми, а още и плътта ми ще пребивава в увереност... Пред Твоето присъствие има пълнота от радост, отгласно на Тебе – винаги веселие“ (Пс. 16:9-11). Тези думи на псалмопевеца апостол Петър

повтаря в проповедта си на Петдесетница, като обяснява, че са пророчество за възкресението на Исус Христос и за победата над смъртта, което е причината за необикновеното проявление на Светия Дух в този празничен ден (Деян. 2:26-28).

В книгата *Откровение* откриваме едно от последните видения на апостол Йоан. Той вижда всемирното празнично тържество при очакването второ явление на Исус Христос, вече като пълновластен Цар на света. И разбира се, това е пророческо видение за подобаващото веселие, което настъпва в цялата вселена: „Чух като глас от голямо множество... Алилуя! Защото Господ, нашият Бог, Всемогъщият, се възцари. Нека се радваме и се веселим и нека отгадем на Него слава“ (Откр. 19:6-7).

Радост и веселие в спасителното дело на Бога и придобита от Него праведност

„Моята душа ще се весели в Господа, ще се радва в избавлението Му“ (Пс. 35:9). В Притчата за блудния син Господ Исус ясно посочва проблема в отношението на някои вярващи, които не се радват при завръщането на „изгубените“ в Божието семейство. Те погрешно смятат, че покаянието на грешниците не е повод за радост и веселие, а за съмнение или дори за недоволство. Господ Исус ясно показва, че покаянието и завръщането на изгубения син трябва да се отпразнуват. Той не казва, че тези, които не се радват, ще загубят своя дял в Божието царство, но подчертава, че те сами се лишават от истинското веселие, което Бог предлага на всички, които споделят Неговата радост (Лука 15:22-32).

Радост и веселие като служение на Бога

„Служете на Господа с веселие“ (Пс 100:2). В Стария завет се разказва как Давид танцува от радост пред Ковчега на завета, но съпругата му Михала проявява надменност и презрение към неговото поведение. Нейната „благопристойна“ надменност не е одобрена от Бога и Михала остава бездетна (II Царе 6:16,23).

В Новия завет Господ Исус също изобличава подобен дух на високомерие у фарисеите, които осъждат това, че Той общува с бирници и грешници и „яде с тях“. В отговор Христос разказва притчата за добрия овчар, който, като намира изгубената си овца, свиква приятели и съседи, за да се радват и веселят с него (Лука 15:1-6).

Упование в Бога за всичко с веселие

Словото ни насърчава, когато се безпокоим за десетки проблеми и сърцата ни са свити от тревоги, да ги възложим на Бога

– с доверие в Неговата блага воля към нас и със съзнанието, че Неговото намерение е добро. „Ще ми изявиш пътя на живота; в присъствието Си има пълнота от радост, отгласно на Теб – винаги веселие“ (Пс. 16:11). „Весели се също така в Господа и Той ще ти даде измоленото от сърцето ти“ (Пс. 37:4).

Нека припомним, че от най-древни времена Бог насърчава Своя народ към веселие и радост, когато вярващите общуват с Него и Му се доверяват. Тук не става дума за някакво лекомислено веселие, а истинска радост, която произтича от увереността в Неговата грижа и верност към нас.

Празници с веселие пред Господа като заповед на Закона

„На петнадесетия ден от седмия месец, когато ще сте прибрали произведенията на земята, да празнувате Господния празник седем дни... да се веселите пред Господа, вашия Бог“ (Лев. 23:39-40).

„Когато преминете Йордан... тогава на мястото, което Господ, вашият Бог избере, за да настани името Си, там принасяйте всичко, което ви заповядвам... И да се веселите пред Господа, вашия Бог, вие, синовете ви, дъщерите ви, слугите ви, слугините ви и левитът, който е вътре за портите ви“ (Втор. 12:10-12).

Задължение на мъжа да весели жената в заветните си отношения с нея

В Петокижия заповедта е категорична: „Ако някой се е оженил наскоро, да не отива на война... нека бъде свободен у дома си една година и да весели жената, която си е взел“ (Втор. 24:5). А на друго място се казва: „Да бъде благословен твоят извор и се весели с жената на младостта си“ (Пр. 5:18-19).

Задължение на децата да бъдат повод за радост на родителите

Познаваме този текст от книгата *Притчи*, толкова важен за децата във всеки дом: „Праведен син весели родителите си. Бащата на праведния ще се радва много... нека се веселят твоят баща и твоята майка и да се възхищава онази, която те е родила“ (Пр. 23:24-25).

Радост и веселие в църквата на Новия завет

Старозаветните празници са изпълнили своето пророческо предназначение и не се практикуват по същия начин в новозаветната църква. Тъй като Църквата днес е многолика – съставена от различни етноси, култури и исторически наложени традиции – радостта и веселието в нея се проявяват по многообразни начини. На едно място радостта се преживява по интимен начин, „тихо“ и сдържано; на друго – шумно и тържествено. Недопустимо е обаче да се таят презрителни чувства подобно на Михала или на фарисеите към Исус, Който общува с бирници и грешници. От друга страна, е неуместно и да се натрапват чужди изразни форми, които не съответстват на местната култура или традиция и не отчитат различията.

Нека се веселим в Господа с дух и истина, с проникателна любов към ближния, като пребъдваме в Господа и Неговото слово пребъдва в нас. □

Божият призив

п-р Стоян Сталев

Преди време ми попадна историята за мисионер, който напуснал семейството си за дълго време, за да замине да служи в Китай. Тъй като знаел, че най-малката му дъщеря няма да разбере отсъствието му, той сложил в джоба на палтото си рядко лакомство, която дъщеря му обичала: яркочервена ябълка – за да ѝ я даде, преди да се качи на влака. Най-накрая моментът дошъл на раздялата. Той презърнал жена си и всяко от по-големите деца. И след това вдигнал малкото си момиченце на ръце и сложил ябълката в малката ѝ ръчица, надявайки се, че този специален подарък ще смекчи тъгата ѝ.

Но когато погледнал назад от отдалечаващия се влак, видял ябълката да се изплъзва от ръката на момиченцето. Сълзи се стичали по лицето ѝ, а тя тичала покрай влака, плачейки и викайки: „Татко, не искам това, което ми даде – искам теб!“

Именно това провъзгласява Бог чрез Своя Син. Бог не иска нещата, които сте приготвили да Му давате. Той иска вас. Исква връзка с вас, близка връзка. Исква да бъде наш Спасител и Приятел, наш довереник и водач.

Бог ни призовава към дълбока, близка и лична връзка със Себе си. За съжаление, много християни така и не стигат до такава дълбочина в отношенията си с Бога. Вместо това се изолират от страх да не станат твърде уязвими. Задоволяват се с повърхностна връзка с Бога. Покланят Му се в неделя сутрин, но не Му се покланят с живота си през делничния ден. Може да познават Божиите закони, но така и не се стремят наистина да опознаят от опит Божията воля. Може да дават за Бога, но така и не се жертват изцяло за Него.

А през цялото време Бог призовава да се приближаваме към Него в пътешествието на нашата вяра. Желанието Му е да бъде близо до нас. Очаква постоянно да Го поставяме в центъра на живота си, а не само за няколко часа в неделния ден. Бог иска това да бъде и желанието на нашето сърце – да викаме като псалмиста: „Изпитай ме, Боже, и познай сърцето ми; опитай ме и разбери мислите ми. И виж дали има в мене оскърбителен път; и ме води по вечния път“ (Пс. 139:23-24).

Бог е направил първата и основна крачка към нас. Той е инициаторът на тези отношения. Той копнее за връзка с нас, без значение колко непокорни сме били и колко далеч сме бягали от Него. В Битие 12 глава Божият призив към Аврам за живот на вяра следва след историята на Вавилонската кула. Вместо да приемат връзка с Бога, хората от Вавилон искат „да си спечелят име“. В отговор Бог обърква езика им и те се разпръскват по земята.

И все пак Бог не ги изоставя. Когато Бог отправя призива към Аврам, става ясно колко благодатен е Той и колко дълбоко копнее за взаимоотношения с хората. Сара и Аврам не могат да имат деца, защото Сара е безплодна. В дните на Аврам на безплодието се е гледало като знак за осъждение свише. Но и нещо повече. Поради тяхното безплодие родовата им линия е застрашена от изчезване. Освен това няма да има кой да се грижи за тях в старостта им. Тази участ е изключително болезнена, но и има сериозни последици за бъдещето им, за старините им.

Наред с всичко това Аврам и Сара вероятно са живеели сред идолопоклонници. Градовете Ур и Харан са печално известни с езическото си поклонение.

И така, на фона на бунта на Вавилон, съкрушителната реалност на безплодието на Сара и езическия опит на семейството на

Аврам, Бог му отправя призив да се посвети на напълно нов живот.

Според едно еврейско предание Господ най-напред призовава бащата Тара да напусне Ур и да замине за Ханаан. Но бащата на Аврам не е склонен да загърби живота в Харан. Ако тази история е вярна, в нея се отразява опърничавостта в духовното пътуване на много хора по лицето на земята. Бог внимателно ги призовава към връзка със Себе си, но мнозина по-скоро предпочитат да се задоволят с онова, което предлага светът – и по този начин пропускат Божиите благословения от връзката с Него. И все пак, продължава отново и отново да търси контакт и да дава нови възможности на хората да се обърнат с вяра.

Бог ни призовава не само да приемем Него, а и да изоставим безцелния и отделен от Него живот. В горния пасаж откриваме три Негови обещания. Първото е изцелението и благословието. „Излез от отечеството си, от рода си и от бащиния си дом и иди в земята, която ще ти покажа. Ще те направя голям народ; ще те благословя и ще прославя името ти, и ще бъдеш за благословение.“ Най-голямата болка в живота на Аврам и Сара е невъзможността да имат деца. И все пак Бог заявява на Аврам, че чрез него ще произлезе „голям народ“. С това обещание всички страхи на Аврам и Сара получават отговор, всички техни разочарования са компенсирани с небесно обещание, всички техни рани получават истинно изцеление.

Второ, Бог казва: „Ще прославя името ти.“ Всеки иска да бъде победител – или най-малкото да бъде свързан с някой победител. Така че, когато Бог идва при Аврам и казва: „Ще прославя името ти“, това на практика означава: „Бъди с Мен, ходи с Мен където и да те водя. Заедно ще правим страхотни неща и това ще те промени завинаги.“

И това ни води до третото обещание: „Ще бъдеш за благословение.“ Хората служат или за благословение, или за проклятие за околните. Когато служим за благословение, ние сме проводник на Божията цел и Божията грижа в живота на хората около нас. Божията благодат ще тече през нас към тях.

Но как да преминем от изолация към загълбочена и близка връзка с Бога? Първо, поемете своята отговорност за това. Вие познавате какво очаква Бог от вас. Но само вие носите отговорност дали ще приемете възможността за близост с Него. Всъщност, ако нямате лична връзка с Него, това е защото не сте инвестирали достатъчно време и енергия, за да я развиете. Също както в брака, тук

се изисква посвещение и работа. Трябва да сте готови да инвестирате време и сили, да градите доверие, да приемате Божията воля.

Това означава да поставяте Бога на първо място в живота си. Ето защо Аврам навсякъде издига олтари на Господа, за да може първо да се погрижи за тази връзка. Той съзнава колко фундаментално важна е връзката му с Бога. Разбира важността на поклонението и докато пътува, отново и отново продължава да се покланя на Бога. От мястото, където първоначално усяда, Аврам се премества на юг и във Ветил построява друг олтар на Бога. Той редовно се посвещава на поклонение. Всички, които срещат по време на пътуванията си, знаят, че Аврам следва Бога и че за него тази връзка е изключително важна.

Аврам е обикновен човек – като вас и мен. Всъщност, преди Бог да влезе в живота му, ние не знаем нищо за него. Днес знаем неговото име, понеже Бог е решил да действа във и чрез живота му – и понеже Аврам откликва с вяра и поклонение. Именно за това връзката му с Бога остава известна в историята.

Второ, *прекарвайте време с Бога*. Не е възможно да бъдете в дълбоки и близки отношения, без да прекарвате време с Него. И тук говорим за нещо повече от преживяването в неделя сутрин. Ако неделната служба е единственото време през седмицата, когато слушате или прочитате Божието слово, когато се молите и пеете хваление на Бога, значи връзката ви не е каквато би трябвало да бъде. Най-важното е да прекарвате време с Бога редовно, да Му отделяте най-пълноценните часове от деня. За някои това ще е късно през нощта. За други ще е рано сутринта. Ако наистина искате да поддържате топла връзка с Бога, трябва да прекарвате качествено време с Него и то редовно.

Трето, *избягвайте неща, които притъпяват духовното ви израстване*. Сузана Уесли пише на сина си Джон: „Всяко нещо, което притъпява желанието ти за Бога, е грях.“ Всяко нещо, което ви пречи да растете духовно, става грях за вас. За различните хора това могат да бъдат различни неща. В момента, в който започнеш да губиш желанието си да бъдеш с Бога, каквото и да е това, което го отнема от теб, то е грях.

Четвърто, *стремете се да угаждате на Бога*. Спомнете си как се е развивала връзката ви с вашия брачен партньор, с любимия човек в живота ви. Как сте подхранвали романтиката помежду ви? Мислили ли сте един за друг през цялото време? Изпращали ли сте си картички с послания? Подарявали ли сте си цветя? Поставяли ли сте другия човек над себе си, над своите предпочитания? Защо? Какво ви е подтикнувало да искате да си угаждате един на друг? Именно в подобен смисъл любовта към Бога ви подтиква да полагате всичко от себе си, за да радвате Неговото сърце. Подтикнати от Неговата жертвоготовна обич, спечелени от това, че Той ни е възлюбил най-напред, ние сега на свой ред откликваме с посвещение и любов, с готовност да Му угаждаме, да слушаме гласа Му и да следваме волята Му.

Пето, *водете други по пътя на вярата*. „Той взе жена си Сарай, племенника си Лот... и хората, които бяха придобили в Харан, и тръгнаха за земята Ханаан.“ Тази връзка с Бога ще благославя вашия живот, но в крайна сметка ще служи, за да бъдете благословение за другите хора около вас. Наистина има значение на кого влияете за Исус Христос. Това започва със семейството ви, приятелите, близките. >>

>> Шесто, *разпознавайте какво Бог върши в живота ви*. Твърде често сме толкова забързани, че не успяваме да видим и разпознаем Божиите благословения в живота ни.

Един християнин обичал рафтинга, спускането с каяк по речното течение. Все се падало да бъде капитан на лодката. Работата му била да насочва спътниците си да гребат далеч от скалите. Бил толкова съсредоточен върху задачата, че така и не успявал да се наслади истински на пътуването. Но един път в лодката седнал огромен, силен гребец. Докато гребял, тя просто летяла. Наред с това обаче гребецът гледал нагоре към планините и многократно възкликвал: „О, човече, тази гледка си струва! Не бях виждал нещо

толкова красиво!“ Тогава нашият човек също погледнал нагоре и видял гледка, която нямало да забележи, ако новият гребец не бил насочил вниманието му. „Не става ли често така в живота ни? – пише той. – Толкова се увличаме да избегнем камъните в бързеите, че губим чувствителност какво прави Бог за нас.“

А Бог очаква да Му се доверим напълно и да откъснем очи от скалите и бързеите. Именно това ще ни позволи да видим невероятно красивите Му дела около нас.

Бог призовава обикновени хора като Аврам, като всекиго от нас. Този призив до такава степен променя живота на Аврам, че той става „баща на много народи“. Днес чрез вяра сте син или дъщеря на Бога. Без значение

кой сте и какво сте направили, без значение какво сте постигнали, какво умеете или не умеете, Бог отправя призив и към вас. Искате да поставите Него на първо място в живота си. Искате да встъпите в дълбоко общение с вас.

Бог казва днес: „Остави старото си „аз“ и стария живот зад гърба си и Ме последвай там, където ще те отведа. Имам вечно обещание за теб. Ще те благословя и ще те направя част от един свят народ, царско свещенство, за да можете заедно да възхвалявате превъзходствата на Исус Христос! И така чрез вас ще благословя целия свят!“

Ще послушате ли Божия призив? Ще последвате ли Бога накъдето ви води? Готов ли сте Той да ви използва за благословение на други? □

ТОЗИ МЕСЕЦ

Спасен чрез много молитви Свидетелства от живота на Джон Ноубъл

Тодор Велчев

Казват, че в живота на всекиго настъпва момент, когато се учиш как да се молиш. При Джон Ноубъл това се случва на 13 февруари 1945 г. Когато западните съюзници от антихитлеристката коалиция започват да засипват с бомби Дрезден, той пада на колена и вика към Бога. След тази огнена нощ от прекрасния град ще останат само обгорели руини. Поне 35 000 души загиват в пламъците или под развалините.

Джон е скован от страх, че може да стане една от многобройните жертви. Той осъзнава, че дори дебелият стени на убежището в мазето му не могат да го защитят от мощните бомби, валищи от небето. Израснал е в дом, в който Христовото име се е споменавало с упование и страхопочитание. Затова се пита: „А какво ще кажа на Бога в Съдния ден, ако загина тъкмо в този момент?“

„Не бях достоен за спасение – ще си спомня той години по-късно. – Знаех го и прекрасно разбирах, че всеки следващ миг може да бъде последен за мен.“

След двадесет минути бомбардировачите се отдалечават. Но скоро след това идва втора вълна. Около една трета от покрива на къщата му е разрушена. Зашеметен от ударната вълна и с писък в ушите, той слиза, олюлявайки се, към мазето и започва усърдно да се моли. Бомба след бомба експлодират наблизо, но Джон и родителите му оцеляват. Когато въздушната атака отминава, те се борят цял час, за да спасят тежко повредения си дом от пламъците. Наоколо целият Дрезден гори. Лицата им усещат жарта.

Джон чувства, че животът му е пощаден, за да работи за Бога. Но сетне бързо забравя обещанието си да живее с благодарност и посвещение. Втората световна война свършва след няколко месеца и всички хора по света въздъхват с облекчение. Перспективите за бъдещето изглеждат добри.

Семейство Ноубъл са германци по произход, но са живели доста време в Детройт. Там баща му придобива и успешно развива фирма за проявяване на филми и фотопечат. Един познат от Дрезден му предлага за продан своята фабрика за фотоапарати, която е вече известна и в бъдеще ще произвежда знаменитата марка *Praktica*. Така семейството се връща в Германия и живее там по времето на войната.

После Дрезден попада в съветската окупационна зона. Семейство Ноубъл обаче са спокойни. Те са американски граждани и смятат, че това обстоятелство ще ги запази от посегателства. Тази заблуда ще им струва скъпо. Новоназначеният съветски комисар решава да национализира фабриката им, заедно с целия ѝ инвентар. За целта са скалъпени характерни за сталинския режим обвинения към Джон и неговия баща в шпионска дейност. Към края на 1945 г. двамата са арестувани от съветските военни власти и са въдворени в специалния лагер №2 на НКВД¹, устроен върху част от

Трудовият изправителен лагер край Воркута към 1945 г. | източник: Wikipedia

Джон Ноубъл (вдясно), заедно със своя баща
| източник: Wikipedia

територията на зловещия нацистки концентрационен лагер Бухенвалд.

По-късно лагерът е закрит, но Джон е осъден на 15 години затвор и е прехвърлен в съветски лагер край Воркута, отвъд полярния кръг. Прекарва в системата на ГУЛАГ² цяло десетилетие. В лагерите гладуването е било типичен похват за пречупване на затворниците. Тук Джон отново се научава да се моли. Първоначално храни надежди, че ще го пуснат, и настоява за храна и за освобождаване. Най-сетне достига до състояние на пълна немощ, в което признава на Господа, че повече не може да живее по този начин. Той се моли Бог да го прибере при Себе си – или, ако има други намерения за бъдещето му, да му даде сила да продължи. Тогава усеща нов прилив на енергия. „Буквално се почувствах сякаш съм се родил отново.“

Бог е с Джон при всичките му затворнически неволи. Вратата му укрепва. По-късно той ще опише преживяванията си в книга, озаглавена *Срещнах Бога в Съветска Русия* (*I Found God in Soviet Russia*). Тя е разпродадена в десетки хиляди екземпляра. На страниците ѝ се разказва за множество чудеса, които Джон и други християни са преживели в онези ужасни дни, месеци и години. При невъобразимо тежки условия вярващите са провеждали общи богослужения, като надскачат деноминационните бариери. Джон става свидетел как православни свещеници изтърпяват отвратителни издевателства, защото изпълняват своите задължения пред Бога, и как монахини предпочитат да бъдат изкарани на студа без зимни дрехи, отколкото да участват в непристойни деяния.

Той свидетелства за вярата си пред други руски затворници и дори пред пазачите си, които също копнеели да познаят Христос. В общуването си с тях осъзнава, че въпреки агресивната атеистична пропаганда, с която са облъчени, те не са убедени безбожници. „Те просто не вярваха в нищо.“ Всички тези хора са особено впечатлени, че Американец, както го наричат, говори без груби думи и ругатни – и затова са склонни да го

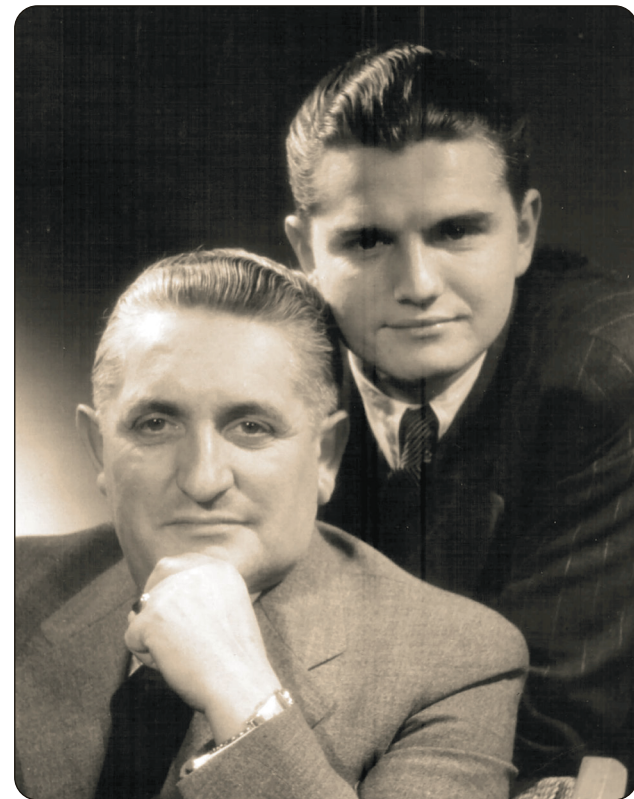
слушат. Когато чуват за пръв път някои от словата на Христос, те са буквално „като малки деца, пред които се разкриват нови чудеса“. И когато започват да осъзнават, че любовта, доверието, честността наистина съществуват в този свят, започват да гладуват и жадуват за тях.

Междувременно бащата на Джон е освободен. Сърцето му е натежало от мъка – за последно той е видял сина си преди години. Знае само, че е откаран в лагер в СССР, но всякакви официални запитвания за съдбата му са отклонени. Той обаче твърдо вярва, че синът му е жив, и споделя болката и надеждата си с група американски християни в Детройт. Трогнати, всички те започват да се молят ежеседмично и настойчиво за неговото освобождаване.

Две години по-късно дългоочакваният миг настъпва. Чрез един освободен затворник Джон съумява да изпрати тайно картичка до свои роднини в Западна Германия. Тя е препратена до Белия дом. Лично президентът Айзенхауер прави съответните постъпки пред съветските власти и през 1955 г. Джон Ноубъл най-сетне е на свобода.

След падането на Берлинската стена през 1989 г. той отново се връща да живее в Дрезден. Възстановена е собствеността му върху завода на неговия баща (но не и върху търговската марка *Praktica*).

Умира през 2007 г. □

¹ НКВД – съкращение на „Народный комиссариат внутренних дел“: печално известната тайна полиция в Съветския съюз, предшественик на КГБ.

² ГУЛАГ – съкращение на „Главное управление лагерей“: мрежа от концентрационни лагери, създадена в СССР.

Да носим Благата вест в това поколение: наследството на Джон Мот

Радостин Марчев

На 25 май 1865 г. в нюйоркското предградие Ливингстън Мейнър се ражда Джон – третото дете на Джон и Елмира Мот. Никой не подозира, че това момче ще се превърне в един от най-забележителните водачи на своето време и вдъхновител на съвременната християнска мисия.

Скоро след раждането на Джон семейството се мести в град Поствил, щата Айова, където баща му развива успешна търговска дейност, а по-късно става и кмет. Синът учи в университета „Корнел“, където се дипломира с бакалавърска степен по история, политически науки и философия. По време на следването му обаче се случва нещо, което изцяло преобръща живота му. На двадесетгодишна възраст Джон Мот посещава беседа на известния английски проповедник Д. Стаг. Остава толкова поразен от думите му, че не може да заспи цяла нощ, а на следващия ден моли за лична среща. След нея житейската му цел е ясна – той ще се посвети на Исус Христос и ще направи всичко по силите си, за да може Благата вест да достигне до всеки човек по света.

След своето обръщение Мот се присъединява към местната младежка организация от мрежата на YMCA и благодарение на забележителните си ораторски способности скоро е избран за председател на клона ѝ в университета, а по-късно и за национален секретар. Под неговото ръководство организацията се развива бурно, създават се нови международни връзки, от които се ражда Световната студентска християнска федерация. От 1920 до 1928 г. Мот е неин секретар. На първата ѝ международна среща през 1895 г. присъстват представители от десет страни. Впоследствие федерацията изпраща безчет млади

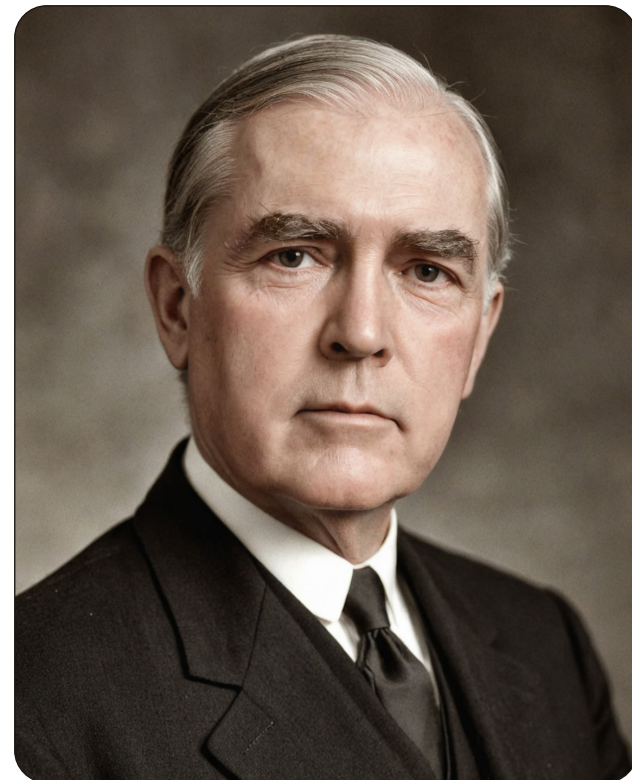
хора да разпространяват вестта за Христос сред студенти по цял свят.

Като студентски водач Мот пътува неуморно из Европа, Близкия изток, Австралия и Азия, където разпространява вижданията и целите на своята организация и създава нейни клонове. Неговата книга *Да занесем Благата вест на целия свят през това поколение*, публикувана през 1900 г., се превръща в призив за благовестие по света и достигане до мнозина, които не са чули Евангелието. Мот добре съзнава трудностите пред тази цел и все пак настоява, че е възможно всеки да чуе за Исус Христос.

Влиянието на Мот е огромно. През 1910 г. той организира голяма конференция в Единбург, на която присъстват 1200 делегати от над 160 мисионерски бордове и организации. Тя се превръща в ключов катализатор както за съвременното протестантско мисионерско движение, така и за близко сътрудничество между църкви с различна деноминационна принадлежност. Някои смятат, че именно неговата неуморна работа довежда до създаването на Световния съвет на църквите. При формирането на новата организация през 1948 г. той е избран за неин пожизнен почетен президент.

През 1912-1913 г. Джон Мот продължава да обикаля Европа и Азия и говори за икуменическо съработничество с цел благовестие на целия свят. Посещава Цейлон, Индия, Бирма, Малайзия, Китай, Корея и Япония. Също така установява връзки с Руската православна църква и архиепископ Тихон.

Мот е толкова посветен на своята работа, че когато през 1913 г. президентът Удроу Уилсън му предлага да стане посланик на САЩ в Китай, той отказва. Все пак по-късно, по

време на Първата световна война, участва в съставената от Уилсън Мексиканска комисия, събира средства за военнопленници и бежанци, а през 1917 г. заминава като специален пратеник в Русия.

Последните години от живота си Джон Мот прекарва в гр. Орландо, щата Флорида. До смъртта си той остава един от най-уважаваните хора на своето време. През 1946 г., на 81-годишна възраст, получава Нобелова награда за мир, която споделя с Емили Балч.

Джон Мот умира на 31 януари 1955 г. □

Напусна ни Димитър Коруджиев

Влади Райчинов

Напусна ни **Димитър Коруджиев** – един от изтъкнатите писатели на нашето съвремие.

Роден на 26 декември 1941 г. в София, Коруджиев завършва българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1966 г.

Карьерата му е тясно свързана с литературата и журналистиката. Първата му публикация се появява още през 1965 г. във вестник *Пулс*. Творческият му път го отвежда като редактор в редица влиятелни издания, сред които *Труд*, *Народна култура*, *Пламък* и *Демокрация* – последният вестник е създаден в собствения му дом през зимата на 1989 г.

Коруджиев е автор на десетки романи, сборници с разкази и есета, пиеси и книги за деца. Сред най-известните му произведения са романите *Градината с косовите*, *Домът на Алма*, *Преди да се умре: Фантазия за Сашо Сладура* и 1989. Творбите му са преведени на множество езици, а пиесите му *Омагьосаният кръг* и *Стаята са поставени в театър* „София“.

Коруджиев е сред ярките личности на новата българска проза от началото на 70-те години на XX век. Творческият му принос е част от новата белетристична вълна, наред с писатели като Георги Величков, Любен Петков, Владимир Зарев и други. В литературата на Коруджиев се оглежда съвременният човек – със своите вътрешни борби, търсене на смисъл и стремеж към духовно просветление. Неговите произведения често разглеждат теми като самотата, моралните конфликти и кризите на личността, като същевременно предлагат път към духовна хармония.

Особено място в творчеството му заема книгата *Християнската свобода* (Нов човек, 1998). В това произведение Коруджиев разглежда въпросите на съвременния живот през призмата на християнската вяра, търсейки отговори на проблемите, пред които се изправя всеки човек. Книгата насърчава читателите: „Не се страхувайте да бъдете християни!“. Авторът представя християнската вяра не като отвлечена идеология, а като духовна истина, която освобождава и вдъхновява. Той утвърждава, че християнските

истини не сковават човека, а му носят онази вътрешна свобода, която е толкова нужна в нашето време.

Димитър Коруджиев оставя трайна следа и в общественно-политическия живот на България след промените през 1989 г. Той е сред основателите на Съюза на демократичните сили и активен участник в дисидентските групи, провокирали свалянето на комунистическия режим. Със своето слово и активна гражданска позиция той последователно защитава необходимостта от нравствени принципи в обществото.

Като председател на движението „Християнско възраждане“ и съавтор на книгата *Християнска етика* (заедно с Димитър Киров и Дечко Свиленов), издадена в тираж от половин милион екземпляра, Коруджиев утвърждава християнството като изповед на вярата, източник на надеждата и извор на любовта.

С кончината на Димитър Коруджиев губим проникновен писател, есеист и публицист, чието творчество ще остане завинаги в литературната памет на нацията. □

„Християнската свобода. Падаат всички земни вериги. Всичко, което измъчва твоя суетен „аз“, така лесно раним от глупави обиди, от празни думи и постъпки. Понякога са нужни години. Най-трудно е да се освободиш от робството на самия себе си, от претенциите си. Една по една. Вече не си Буда, не си икона, не си малък цар, който се охранява сам в своето миниатюрно царство. Като Божие дете, ти си много по-голям от онова, което си бил в стария живот“ (Димитър Коруджиев).

За книгата **Увереността** на Джон Оуен

Синклер Фъргюсън

Когато е на около двадесет години, Оуен преминава през дълъг период на лични борби. Той никога не повдига напълно завесата, покриваща тези години от живота му, нито ни е оставил някакъв самоанализ, който би обяснил този период на духовна меланхолия. Това, което знаем, е, че тогава вече е бил проповедник на Христовото благовестие, който през мрачни моменти е стигнал до освежаващо чувство за светлината и радостта в Христос.

Дълбочината на опита на Оуен може би обяснява защо той е бил толкова притеснен и изморен от всяка повърхностна религиозност. След като е бил напълно възстановен и укрепен, Оуен решава да проповядва за истината, която го е освободила и повдигнала. Това се превръща в мотив и основа на тази книга, публикувана за пръв път през 1668 г.

В *Увереността* Оуен търпеливо ни хваща за ръката и ни води в нашето разбиране и схващане за благодатта. Всичко това се основава на неговото убеждение, че дълбокото чувство за прошка не е толкова често срещано сред вярващите, колкото може би бихме си мислили. Самият той веднъж е бил лишен от това усещане. В друг контекст той пронацелено отбелязва, че много християни гледат на Отца „с тревожни, съмняващи се мисли“.

Всичко това, разбира се, е в съответствие с Уестминстърската изповед на вярата (в чието съставяне Оуен не участва), където се пояснява, че истинските християни могат да преминават през дълги борби и дълбоки води, преди да изпитат пълната увереност в своето спасение. Самият Оуен преминава през такива. Ключът за уестминстърските богослови, както и за самия Оуен, е, че такава увереност може да бъде постигната чрез правилната употреба на

обикновените „средства на благодатта“ – инструментите, които Бог използва, за да ни помогне да изпитаме изпълнението на Неговите обещания.

В този контекст Оуен отправя предизвикателство към днешното поколение на повърхностното мислене и същевременно ни показва модела, според който трябва да служим с тези „средства“. Той не само цитира библейските текстове, но и използва задълбоченото си познание за цялото Писание като инструмент, с който всъщност ни превежда от съмненията и страховете към твърдата увереност в благодатта и спасението. В този смисъл той ни проповядва от позицията на липсваща увереност в началото, за да достигне до позицията на радостта от увереността.

Това обяснява подробния характер на работата на Оуен. Ние, съвременните хора, сме свикнали с детайлността в една академична книга по която и да е дисциплина или във финансовите и спортните статистики в медиите. Но когато става въпрос за духовни преживявания, сме склонни да предпочетем „бързо разтворимото“ пред „прясно приготвеното и бавно прецеденото“. Нетърпеливи сме относно законите и принципите, които ръководят духовния живот. И тук Оуен ни учи да забавим темпото, да мислим, да разбираме и да прилагаме. По този начин той ни представя обширно изложение на чудото на прошката – къде и как можем да го открием и как ни се разкрива в Христос. След това ни превежда през поредица от единадесет „правила“, които ни водят безопасно в тази област на преживяванията.

Живеем във време на антиномизъм, когато спортните правила се почитат повече от правилата на Божието слово. Затова е добре да посочим, че тези „правила“ не са израз

на легализъм, който би ни отвел в робство, а излагат основните принципи на Божието слово и благодатта на Благовестието, които ще ни освободят от робство и ще ни дадат духовна свобода. В тях намираме най-доброто от духовната анатомия и психология. Оуен е превъзходен диагностик – нито един камък не остава необърнат в неговото изследване на душата.

Всеки, който избере да се запознае с Оуен чрез тази книга, със сигурност ще постигне мъдрост. Тя ще му бъде от полза. Още по-добре би било, ако след това се обърне и към някой от другите трудове на автора. Тогава ще стане ясно, че радостта от увереността се осъществява в общението със Светия Дух, фокусирано върху Исус Христос и водещо ни до познаването на Бога като наш небесен Отец. □

Синклер Бюканън Фъргюсън е роден 1948 г. в Ийст Енд, гр. Глазгоу.

Става християнин още преди да навърши 15 години. Напуска Глазгоу едва след като постъпва в Университета в Абърдийн. Работи като редактор за издателство *Banner of Truth*. Преподава систематично богословие в семинарията *Redeemer* в Далас. Известно време заема катедрата по систематично богословие в Уестминстърската богословска семинария. Служи и като преподавател в *Ligonier Ministries*.

На български е издадена книгата му *Безумството на умния* – кратък коментар на библейската книга Еклесиаст.

С жена си Дороти имат трима сина и една дъщеря, както и 12 внуци.

Единният фронт

ИЗ АРХИВА

Зорница, януари 1925 г.

Ние сме за „единния фронт“.

Обаче не такъв, какъвто го разбират някои размирници. Известни необуздани елементи из пролетарска среда се съюзяват с едно число пострадали и недоволни селяни, с цел да прекатурят правителството чрез силата на щика и куршума. И те наричат своята група „единен“ фронт. Но тя не е никакъв единен фронт. Това е частен ограничен разединителен фронт. Той разкъсва народа, разделя силите му и осуетява неговите стремежи. Действието на многобройни апостоли на кръвопролитие не допринася за обединението и издигането на народа, понеже насилието не може да обединява и не може да засилва и издига.

Ние искаме истински единен фронт, при който се събират всички искрени синове и дъщери на България. Само такава войска от предани и честни ратници може да спаси отечеството. *Цепеничарските дружбаши*

съставляваха ограничен, откъснат фронт на война против България и затова бяха вредни.

Революционерите комунисти представяват малък жесток фронт във враждебни отношения с целокупния народ. Демократическият сговор, въпреки името му, е частичен фронт, страшно добре въоръжен с пълни пушки, насочени против народа. Ето защо и той е осъден да играе временна роля. [...]

В България трябва да има професори и млекари, инженери и орачи, архитекти и обучаващи, трябва да има граждани и селяни, хора, които боравят с перото и с търнокопа. Не е ли вярно това? Не можем да бъдем всички професори или съдии, или банкери. Разни хора трябва да се занимават с различни работи. Но няма защо да не сътрудничим за доброто на всички. Има около 90 града в България. Нека бъдат те красиви и животът там приятен. Има 5500 села в България. Нека бъдат

те чисти, добре уредени и снабдени с удобни съобщителни средства. Нека имат училища, читалища, хубави къщи, хубав добитък.

[...]

Който се занимава с пари, с лихви и с ценни книжа, нека ги използва за доброто на всички, понеже всеки лев и всяка облигация в банките каси са създадени от труда на уморени хора, които работят с пропукани ръце и с превити гърбове.

Ако всеки работеше за общото добро на всички, това би представлявало *един фронт*. Това не значи сливането на партиите и премахването на законни класови стремежи. Говорим само за съдействие между всички партии и групи за доброто на България. Това значи братство и християнство.

Богатите, които притискат бедните чрез стражарите и трудещите се, които грабват пушки, за да изтребят богатите – те всички са народни врагове. □

Първа евангелска църква (София)

история и развитие

п-р Данаил Изнатов

II част

Църквата във време на репресии: 1948–1989 г.¹

Превратът на 9 септември 1944 г. не се отразява веднага негативно на живота на църквите. Евангелските водачи са доволни от решението на новото ОФ правителство за отделяне на църквата от държавата, с което изглежда се слага край на привилегиите на Православната църква.² Освен това властите отменят ограниченията за движение на пастори из страната от 8 март 1943 г.

Тази либерализация обаче се оказва твърде кратка. След няколко години всички вероизповедания попадат под прицела на целенасочена кампания за тяхното елиминиране, водена от комунистическата атеистична власт, което неминуемо засяга драматично и Първа евангелска църква в София.

През 1948 г. е осъществен цялостен погром над протестантските църкви по директиви от Станлин за унищожаване на активните или потенциални идеологически противници. На 25 февруари 1949 г. се дава ход на първия процес срещу евангелски пастори, а на 8 март се издават първите присъди. Ръководителите на четирите деноминации членки на ОЕЦ – Васил Зяпков, Янко Иванов, Георги Чернев и Никола Михайлов – са осъдени на доживотен затвор, глоба от по един милион лева и конфискация на имуществото. Пасторите Ламбри Мишков, Георги Васов, Харалан Попов и Здравко Безлов получават по 15 години лишаване от свобода, глоба от 250 хиляди лева и конфискация на имуществото. Още пастори от четирите деноминации са осъдени на затвор от една до десет години. Следва втори пасторски процес през същата година, който се провежда при закрити врата и завършва с осъждане на още десет пастори на различни срокове затвор (между една и десет години).

След арестуването на п-р Зяпков църковните служби се водят в продължение на няколко месеца от п-р Йосиф Исаков, който скоро след това емигрира в Израел. От 1 юни 1949 г. амвонът се заема от п-р Иван Ножаров, който служи до 1954 г. През този период на няколко пъти църквата се управлява от тричленка, назначена от властта. Това предизвиква разочарование у голяма част от членовете на обществото и църквата, като мнозина от тях се пренасочват към други евангелски църкви в столицата.³

След Иван Ножаров амвонът се заема от п-р Трифон Димитров (февруари 1954 – август 1959 г.). Той притежава дар слово и пасторски умения, с които привлича хората. Голяма част от отделилите се членове на църквата се връщат, а цялата общност достига до численост, приблизително равна на тази преди 1949 г.

През септември 1959 г. за пастир на църквата е поканен наскоро излезият от затвора п-р Георги Сивриев. Неговите проповеди, наситени с висок дух и култура, привличат още повече слушатели, а църквата продължава да расте, което вече не се харесва на властта. Той и семейството му са подложени на издевателства от подставени лица и хулигани, което го принуждава да търси друга църква в страната, където може да служи по-спокойно. Получава покана от църквата в Асеновград и я приема след юни 1961 г.

След този период богослуженията се водят от Георги М. Попов, братята Димитър и Христо Куличеви и п-р Симеон Мутафов, който е назначен за председател на Съюза от Комитета по вероизповеданията.

Въпреки забраната за работа с деца и младежи, братята Куличеви, заедно с други смели вярващи, започват да организират евангелизационни събрания в някои църкви из

страната. Първото такова се провежда през 1954 г. в Кричим, а следващото – през 1956 г. в Асеновград. По-късно тези събрания се трансформират в летни лагери на палатки в Родопите, като участниците понякога достигат 50–60 души.⁴

През февруари 1966 г. амвонът на Първа евангелска църква в София е поет от п-р Костадин Бозовайски. Той и съпругата му Пенка се отличават с особена сърдечност и умение да работят индивидуално с хората. Тяхната дъщеря Веселка устоява на дискриминационния натиск, на който са подложени пасторските деца по това време. Богослуженията се обогатяват от изпълненията на малък хор, ръководен от Борян Попов (внук на п-р Марко Попов) и органистката Снежана Гизова. През 1983 г. п-р Бозовайски е отстранен от длъжността си поради неспазване на разпореждания на Държавна сигурност.

След него богослуженията се поемат от п-р Христо Куличев, подпомаган от брат си, п-р Димитър Куличев. Двамата обаче отдавна са „трън в очите“ на властта⁵ и на 27 януари 1985 г. са отстранени, арестувани и подведени под наказателна отговорност. През април 1985 г., по следствено дело №2306 на Софийски районен съд, п-р Христо Куличев е осъден на осем месеца затвор, а п-р Димитър Куличев – на шест месеца.⁶ Вместо тях за пастир на църквата насилствено е назначен Павел Иванов, който по същия незаконен начин е поставен и за председател на Съюза.

Назначението на Павел Иванов предизвиква физическа съпротива от страна на членове на църквата и обществото, което налага намесата на органите на МВР, арестуването на няколко души и подвеждането им под отговорност за „хулигански подбуди“.

Въпреки репресиите, Бог прилага принципа: „Там, където се умножи грехът, се преумножи и благодамта.“ В църквата се вливат нови хора, някои от които остават и след 1990 г., израствайки като зрели християни.

През този период групи от автентичната конгрешанска общност в София провеждат събрания в домове и клубни помещения.

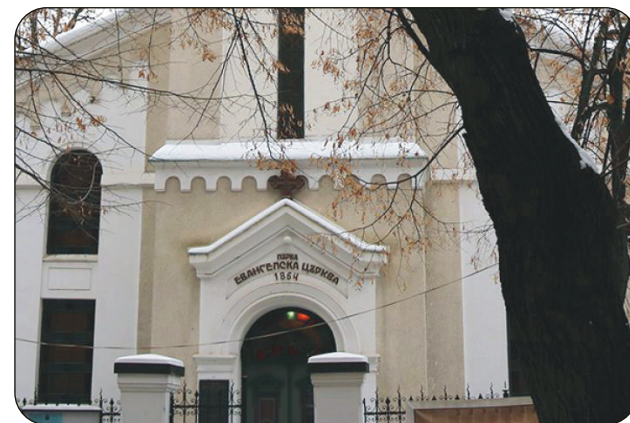
Съвременен развитиe на църквата след 1990 г.

След политическите промени през 1989 г. настъпва време на духовно съживление – както в цялата страна, така и в I ЕСЦ (София). Освобожданието от старите зависимости от Държавна сигурност се осъществява след проведения събор на СЕСЦ в България в Пловдив на 9 ноември 1992 г. и оставката на п-р Павел Иванов на 17 октомври 1993 г.

Ръководството на църквата се поема от п-р Христо Куличев, подпомаган от п-р Димитър Куличев, Духовния съвет и Настоятелството, законно избрани на Общо събрание. Освен редовните богослужения, в църквата се организират малки групи за изучаване на Библията. Възобновяват се редовни женски събрания. Действа и Детско неделно училище за четири възрастови групи, ръководено от доброволци – учители и учителки, преминали курсове за квалификация към Фондация СЕД. В различни периоди младежката група нараства или намалява, но по един или друг начин Духовният съвет следи със загриженост тяхното духовно развитие и устояване в свят, изпълнен с големи изкушения.

Веднага след нормализирането на живота млади и по-възрастни проповедници се организират по програма за обслужване на други църкви, които нямат ръководители. Благовест Николов, Георги Михайлов, Емануил Тинев, Илия Беязов, Петър Наков, Тошко Христов и Цветан Стоицев поемат отговорността

като пастори или проповедници за духовното обгрижване на църкви и общества в с. Баня (до Банско), с. Дългоделци (до Монтана), Панагюрище, Самоков, Пазарджик, Разлог и Благоевград. П-р Димитър Куличев остава немоморен до края на дните си в служението на проповядване и евангелизация, пътувайки до църкви и общества в цялата страна.

Първа евангелска църква в София

| изображение: esc1.org

През 2000 г. п-р Данаил Изнатов поема служението като втори пастир, редом до п-р Христо Куличев. По-късно, когато той става първи пастир, до него застава п-р Благовест Николов. А през 2017 г. позициите на първи и втори пастир заемат съответно п-р Благовест Николов и п-р Станислав Алексиев.

Ръководството на Съюза на евангелските съборни църкви в България осъзнава необходимостта от библейски основано богословско обучение и сключва споразумение с британската мисия Slavic Gospel Association (SGA) за организирането на едноседмични семинари, провеждани два пъти годишно на различни места в страната. Споменатите проповедници са задължени да ги посещават. Освен това някои от тях преминават богословски курс към Библейска академия „Логос“, която по-късно се влива в Обединения богословски факултет (ОБФ) – част от създадения през 1999 г. Висш евангелски богословски институт (ВЕБИ). За първите четири години като ректор на ВЕБИ е назначен п-р Данаил Изнатов от Управителния съвет на института, с председател п-р Христо Куличев. По-късно, в партньорство с Международната богословска семинария в Маями и „Мисия за света“ (MTW), се създава Център за богословско образование „Илайъс Ригс“, където п-р Данаил Изнатов и п-р Станислав Алексиев участват като преподаватели.

П-р Благовест Николов поема благовестителско служение в затвора в Бобов дол, заедно с други помощници. Той успешно ръководи и църковния хор, състоящ се от около 15–20 доброволци с музикална дарба. Богослуженията на църквата се обогатяват и от участието на хвалебна група с китари.

Църквата осъзнава своя мисионерски дълг и работи за създаване на нови евангелски общества с перспектива за обособяване на самостоятелни църкви в столицата. Такива се появяват в ж.к. Младост, в партньорство с „Мисия за света“, и в населените предимно с роми кв. „Христо Ботев“ в София.

През първите години след политическите промени страната изпада в дълбока икономическа криза, а населението рязко обеднява. Съюзното ръководство установява трайни приятелски връзки със Свободните евангелски църкви в Германия и тяхната Служба за задгранична помощ, която предоставя социална подкрепа. По-възрастните членове на софийската църква дълго ще помнят тирвете, пристигащи почти всеки месец от Германия, натоварени с хранителни продукти, дрехи, медикаменти, мебели и други предмети от първа необходимост. С помощта на немските църкви се създава социална кухня, която и до днес осигурява топла храна всеки работен ден за нуждаещите се.

>>

¹ Хр. Куличев, *Процесите – Партията срещу Църквата* (Госпъл, 2012), 53–54 с.; М. Петров, „Процесът срещу евангелските пастори като част от историческата съдба на българската нация“ (*Зорница*, 02/2029 и 03/2019).

² Становище от п-р Васил Зяпков (*Зорница*, 15.10.1944 г.).

³ Хр. Куличев, *Вестители на истината* (ББД, 1994), 168 с.; вж. Писмо на ЦУ на СЕЦБ до Дирекцията по вероизповеданията за уволнение на тричленната комисия на Първа евангелска църква и решение на събранията (архив на I ЕСЦ София, 02.12.1952 г.).

⁴ Куличев, *Процесите – Партията срещу Църквата*, 91–93 с.

⁵ Писмо от С. Мутафов до братя Куличеви, че не могат да заемат амвон, докато не получат разрешение (архив на I ЕСЦ София, 27.09.1961 г.).

⁶ Куличев, *Процесите – Партията срещу Църквата*, 73–74 с.

>> Днес Първа евангелска съборна църква, като водеща общност в Съюза на евангелските съборни църкви в България, се стреми да излага ясно словото за спасение чрез вяра в Исус Христос и да отстоява християнските ценности в обществото, заедно с евангелските християни от други деноминации и в сътрудничество с Обединени евангелски църкви и Българското евангелско дружество.

Тук се осъществяват и развиват нови проекти със социална и културна значимост: Музей на евангелското движение в България; Кафе-книжарница „Защо не?“, Проект за изграждане на център за духовна и социална дейност на терен на ул. „Гладстон“, където някога се е помещавала редакцията на вестник Зорница. Провеждат се представяния на книги, концерти, музикално-богословски

вечери, дискусии и обществени форуми, както и чествания на различни църковни и обществено значими празници. По Божия милост и промисъл разполагаме с благодат и свободна среда за обновление и растеж на църквата. Осъзнаваме, че това е немислимо, ако Христос не стои в центъра на ума и сърцето на нашите вярващи. □

Поетична среща с Калин Михайлов

Ивелина Стойкова

На 16 декември 2024 г. в уютното пространство на кафе-книжарница „Жираф“ в София се състоя поетична проява под надслов „Литературно пътешествие из житейския и творчески път на Калин Михайлов“.

Проф. д-р Калин Михайлов е литературовед, есеист, поет. Преподава западноевропейска и антична литература в СУ „Св. Кл. Охридски“. Автор е на сборника с есета *Забравената мая* (Small Stations, 2020), повестта *Смъртта няма последната дума* (Нов човек, 2021), литературоведските книги за християнство и художествена литература *Мориак и Бернон* – два романни свята между насилието и любовта (УИ, 2006), *Християнство и идентичност* (Нов човек, 2007), *Християнската литература между вписването и отграничаването* (УИ, 2012), *Християнство и литература. Фигури на (не)благородното* (УИ, 2023).

Във Фрибур, Швейцария, специализира „Вяра и литература“ (1993-1994 г.), а в Университета на Саарланд, Германия, е лектор по български език и култура (2012-2014 г.). Член-съосновател е на Академичния кръг по сравнително литературознание и на Българското общество „Достоевски“, както и съучредител и председател на Асоциацията за насърчаване на християнското художествено слово „Емпирей“ (от 2016).

Срещата бе по покана от Фондация „Жираф“ за представяне на осемте му стихосбирки. Модератор беше Ивелина Стойкова – редактор, преводач, журналист, автор.

„Колкото и една поезия да е близка до автобиографичното, въображението на поета претворява житейския опит, разтваря го, прави го да звучи по-универсално“, поясни Калин Михайлов още в началото на вечерта.

Подходът към всяка книга беше „триактов“: автобиографичен щрих или нещо любопитно за нея, после прочит на три творби в оригинал (на български) от всяка поетична книга, накрая отново нещо важно. По едно стихотворение се прочитаха от Калин Михайлов, Ивелина Стойкова и талантливия поет, бард, преводач, любител актьор Виктор Макаров. Неговото участие беше безценно, особено при „предаването“ на произведението с необичайното заглавие „***“, поместено в сборника *Стихотворения* (1991):

!!!.....!!!
.....!!!.....!!!.....
?!.....?!
... ?... ! ... ? ... ! ...

Излизането на тази книга е свързана с престои на поета във Франция (може би това донякъде обяснява и модернистичните му възгледи за писането на поезия). Творбите в нея са писани преди 1989 г. Предговорът е от Кръстьо Раленков – поет, носител на наградата на името на Иван Николов за стихосбирката *Смъртта разпитва вече кой си* (2023). Михайлов и Раленков са сподвижници в творчески кръг, в който участва и Емилия Дворянова.

С колкото закачливо, толкова и респектиращо заглавие е *Тихи трипове* (Галик, 1998). „Тих трип“ е анаграма за „триптих“ (произведение на изкуството от три части) – като *trip*, но и като най-сподавен вик на душата. „Този тих трип хрипти“, отбелязва авторът (и трепти, б.а.). За излизането й роля има писателят Димитър Коруджиев, чийто е предговорът. В края на миналия век заедно създават за кратко движение за християнско възраждане за формиране на

групи за изучаване на Библията в православните храмове. Това за поета е книга на прехода – за преминаването през „словетръсен свят“, в който да бъдат намерени трайни житейски опори. Именно тук е фигурата „бавно изкачване в дълбочината“, на която по-късно обърна внимание блестящата Светлана Каролева – редактор на книгата *Нужен* (Мисия Възможност, 2016).

Тя прочете стихотворението *В очакване*:

За мен Христос не е метафора.
И в мит да Го вградя, не мога –
погребан във легенда стара,
как би възкръснал Той от гроба?

Христос е жив, по-жив от мен,
а аз, аз трябва да умирам –
все повече и всеки ден,
додето се превърна в извор.

Светлана Каролева прочете и есето *Готови ли сме за подаръци* (с мото „Ако Бог забравеше за момент, че съм една парцалена кукла, и ми подареше късче живот“ от Маркес) от сборника *Пролята за теб. Стихотворения и фрагменти* (София С.А., 2007).

Михаил Шиндеров, издател и редактор (Михайлов отбелязва колко ключов е добрият редактор) има важна роля в издаването на книгата му през 2007 г., първо скандално наречена *Единствена кръв*. Само тук са поместени и фрагменти, в съчетаването със стихотворения на каквито поетът следва уменията Атанас Далчев.

Нужен е юбилейна книга – излиза в годината, когато професорът празнува своя 50-ти рожден ден. Тя е книга-равносметка, но е и погледжване напред. Точно там е мястото на цикъла „Есхатон“ (епохата на последните неща). Светогледът му тук вече е „избистрен“ и се забелязват „реплики“ към някои разпространени светогледни нагласи – например на негови колеги от академичните среди, с които лирическият аз заочно спори: „Монструм интелектуалис“, „Антимаркс“ и др. Поводът не е провокация, а провокациите са били повод за тези творби. Той сподели и екзистенциалната необходимост творенето да изхожда от „съм“, от живота, а не обратно. Авторът обясни кой точно е „нужен“: ние си мислим за себе си, но безусловно нужният е Един.

Стихотворения от *Нужен* са преведени на полски с помощта на българския полонист д-р Камен Рикев и негови студенти българисти. Полският „двойник“ на *Нужен* е *Jaki est sens?* – „Какъв е смисълът?“ (2018).

Слънчице в креватче (Потайниче, 2022) е посветена на децата на поета. Тя е и детска, и за възрастни, като в известен смисъл обединява две по начало необединими категории. Илюстрирана е

снимка: Влади Райчинов

от неговата дъщеря Йоана, завършила НХА. През това благословение, да има бебе въщи и всички да участват в ежедневните дейности около него, той показва как хората са малки слънца, ако са обърнати към Едно голямо невидимо Слънце.

Йоана е автор на илюстрациите (цветни – с финансиране от Национален фонд „Култура“) и на двуезичната стихосбирка *Фотограф на облаци: Der Fotograf der wolken* (Фондация Емили, 2022), която е написана, докато семейството е „на едно райско място“ в Саарбрюкен. Там срещат семейство лютieri. Съпругата Ангела Кралзе учи български заради снаха си. Превежда тези стихотворения на немски и сама прописва... Редактор е поетът Маргарит Жеков. Тезата е: красотата на творението говори (без думи) на човешкото сърце. Но е и застрашена в преходността си. Въпреки това нека я забелязваме. Людмила Миндова пише рецензия за книгата, посветена на „поетическите фотографии“ на Калин Михайлов. *Две години – два дена* (Жанет 45, 2023) е ретроспективен отзвук от престоя в Германия. Редактор е Васил Балеф. Според екипа на издателството книга, свързана с вярата, се издава от тях по изключение.

Преди въпросите Ивелина Стойкова извърри рождествената песен *Тиха нощ, свята нощ*. Запитан дали има творба за Рождество, авторът прочете текстове от стихосбирката *Нужен*. На наблюдение, че книгите му са издадени от различни издателства, отговори с *Последният влак* от *Две години – два дена*. Запитан за процеса на творене, издаде, че винаги е готов, ако има как да пише през деня. (Бил е готов дори в трабанта си някога.)

Надежда Динева от Фондация „Жираф“ сподели, че четирима от шестима членове на журито на литературния конкурс на Фондация „Жираф“ присъстват и на тази среща. Заяви интереса си към книгите и готовността си да съдейства за нови литературни прояви.

Бардът Виктор Макаров вля още колорит с песните си *Да минем на отсрещната страна* и *Железопътна благодат*.

Срещата завърши с обобщение, че сред аудиторията присъстват поети, преводачи, редактори, преподаватели и студенти от СУ „Св. Кл. Охридски“, художници, журналисти, музиканти, а както стана ясно, и един сатирик. □

Ивелина Стойкова е завършила Международна журналистика в СУ „Св. Кл. Охридски“, както и Българска филология със специализация преводач-редактор, с профили френски, италиански и руски език. Ползва още английски и латински език. Редактор и преводач, участва в издаването на десетки книги на разнообразни теми, както и в редица чуждестранни издания (Австрия, Швейцария, САЩ). През годините работи за издателства като *Изток-Запад*, *Потайниче*, *Жълтурче*, *Фарът*, *Нов човек*, *CLC*, *Игъл*, чешкото *Familium*, немското *Feenstein* и др. Има издадена книга в областта на хранително-вкусовата промишленост, авторски публикации в антологии и алманаси, в т.ч. и във Франция. Радиоводеща, автор на статии, преводи, рецензии и художествени произведения за деца и възрастни, презентатор на книги; лауреат в конкурси за поезия и музикантка по сърце.

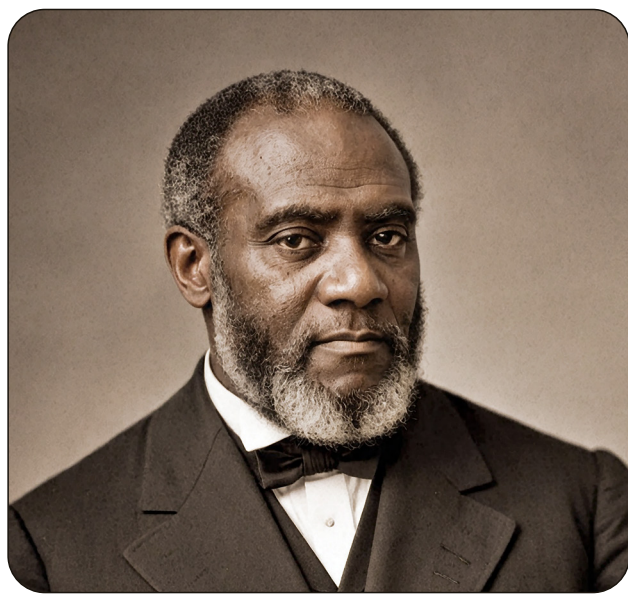
Хенри Гарнет изнася историческа реч в Парламента на САЩ

п-р Владимир Железов

На 12 февруари 1865 г. галериите на Конгреса на Съединените щати са препълнени. И чернокожи, и бели се борят за място, за да вземат участие в историческия момент. За първи път в историята на републиката чернокож – и то бивш роб – се готви да говори пред парламента.

Американският президент Ейбрахам Линкълн е помолил презвитерианския свещеник **Хенри Хайланд Гарнет** да изнесе проповед в Камарата на представителите на Съединените щати. Други национални лидери са добавили своето одобрение. На тази дата, само две седмици след ратифицирането от Камарата на представителите на XIII-та поправка на Конституцията на САЩ за премахване на робството и месеци преди официалния край на Гражданската война през април 1865 г., Хенри Гарнет е готов да произнесе една от двете най-важни речи в живота си.

Роден като роб в Мериленд през 1815 г., на деветгодишна възраст той бяга с баща си и други роднини. Квакерите им помагат по пътя към свободата. В крайна сметка безълците се установяват в Ню Йорк, където Хенри получава образование. Тъй като не успява да си намери работа, той става моряк, въпреки че на 15 години е ранен в крака. (В крайна сметка се налага да му ампутират болния крак до бедрото.) При завръщането си от плаване до Куба, той открива, че домът му е нападат от ловци на роби, а сестра му е заловена. Баща му е успял да избяга през прозореца на горния етаж. Вбесен, Хенри си купува нож и тръзва по улиците, за да си отмъсти. Приятели обаче го убеждават да се укрее.

През 1835 г. следват още по-сериозни поводи за напрежение. Заедно с още тринадесет чернокожи ученици е приет в академията „Нойс“ в гр. Канаан, щата Ню Хемпшир. На 4 юли те се обявяват за премахване на робството. Това разгневява местните бели. Няколко седмици по-късно белите завличат гървената училищна постройка в едно блато. Макар и тежко болен, Хенри успява да избяга. Прекосява планините и стига до Ню Йорк, където се качва на един параход. Приятелите му разстилат палта на палубата, за да го завият. Два месеца е прикован към легло. След това е поканен да учи за свещеник. Още преди да бъде ръкоположен, Хенри

започва да пастирува в една църква. По-късно става презвитериански мисионер в Ямайка.

През 1843 г., 22 години преди забраната на робството, Хенри Гарнет произнася реч пред т.нар. *Национален негърски конгрес* в град Бъфало, щата Ню Йорк. С това той привлича вниманието на цялата страна.

В словото си Хенри Гарнет многократно използва добре познатия и в българското освободително движение призив „Свобода или смърт“. Той призовава четирите милиона роби в Америка да се вдигнат на бунт. „По-добре е всички да умрете – да умрете незабавно, отколкото да живеете като роби“, призовава той.

Гарнет заявява, че християни да поробват езичници в християнска държава и да ги държат в езичество е също толкова богопротивно, колкото и обратното – езичници да поробват християни и да ги излагат на своята езическа религия.

Хенри Гарнет изобличава „изключителната греховност на робството“ и предупреждава „за бъдещия съд и за справедливото възмездие на разгневения Бог“ срещу всички „въплътени дяволи“, които поддържат човеконенавистната робска система. „Ако трябва да кървите, нека това стане веднага – по-добре да умрете като свободни хора, отколкото да живеете като роби.“ Щом на робите не е позволено да спазват Божиите закони, поучава той, те имат моралното задължение да се отърват от порочната потисническа система.

В тази своя ранна реч Гарнет безмилостно бичува проклятието на американското робство, което обрича поколения от „децата на Африка“ на робство, по-лошо от египетското, тъй като не им се позволява дори да практикуват вярата си в Господния ден. Тези клетници са заловени в родината си и са прекарани през океана от хора, наричащи се християни. Колонизаторите на Америка първоначално обвиняват Англия, че е пренесла социалния порок на робството в Новия свят. Но ето че след обявяването на независимостта на САЩ и отделянето им от британското управление робството в Америка не само че не е изкоренено, а става по-зло и жестоко.

Втората историческа реч на Гарнет е произнесена в парламента, вече след обявяването на робството за незаконно. Тя е озаглавена „Нека чудовището да загине“. В нея той сравнява хората, които държат роби, с фарисеите, които Христос обвинява за това, че стоварват тежки бремена върху други, а самите те отказват да си мръднат пръста. „Чудовището“, което той атакува, е робството. Дори и по това време мнозина бели граждани на САЩ са го възприемали като „особена институция“, а не като „демон, на когото народът се е

покланял“ и като зло, което трябва да бъде премахнато завинаги.

Гарнет възкликва: „Велики Боже! Да се опитвам да заробя Гавраил или Михаил е по-вероятно, отколкото да се опитам да заробя човек, създаден по Божия образ и подобие и за когото е умрял Христос! Робството е да изтръгнеш човека от високото място, на което е бил издигнат от Божията ръка, и да го свалиш до нивото на грубите твари, да го превърнеш в другар на коня и сьратник на вола.“

Гарнет завършва речта си с думите: „Нека смъртната присъда срещу робството, произнесена от 38-ия конгрес, бъде потвърдена и изпълнена от народа! Нека гигантското чудовище загине!“

Скоро след като го назначават за посланик на САЩ в Либерия, където живее дъщеря му Мери Гарнет Барбоза, Хенри умира там след кратко боледуване от малария на 13 февруари 1882 г. Видният аболиционист е погребан с почести от либерийското правителство.

Александър Крамъл описва този момент така:

„Погребаха го като владетел в земята на бащите му – този знатен мъж, в чиито вени тече кръвта на редица вождове. Цялата военна сила на столицата на републиката се събра, за да отдаде последна почит и уважение. Президентът и неговият кабинет, всички министри, ректорът, професорите и студентите от колежа, големи групи граждани от речното селище, както и жители на града, присъстваха като опечалени на неговата кончина. Благородна почит му бе отдадена от п-р Е. У. Блайдън, доктор на науките, един от най-добрите учени и мислители в страната. На всяка крачка при тържествената процесия се чуваха изстрели от миниатюрни оръдия.“

Така е изпратен във вечността един от най-смелите и знакови черни проповедници, направил много за изкореняването на робството в Америка. ▢

Трите движения на псалмите

п-р Джесика Иванова

III част

В началото на март 2022 г. получих обаждане от една позната. Живееше в много тесен апартамент със своя съпруг, двете им дъщери и новопристигналите баба и дядо. А сега очакваше до един-два дни да пристигнат трите ѝ братовчедки с петте им деца от Украйна. Нямаше къде да ги прилоти, дори ако спят на земята. Така започнахме да настаняваме жени и деца в социалния център на Методистката църква в Шумен. Когато стана ясно, че общината и други неправителствени организации няма да помогнат, Бог събра хора от различни деноминации и доброволци от града, за да установим единствения дневен център за украинци в нашата област.

Всеки ден посрещах там видимо травмирани жени и деца и се чудех по какъв начин бих могла да споделя с тях вярата и надеждата, която имаме в Исус Христос. До онзи момент всякакъв вид благовестване, в каквото бях участвала, беше основан на Евангелията. Методът, който предпочитам и практикувах най-често през онзи период, беше да чета Евангелието според Марк с нови приятели и любозитни хора и заедно да дискутираме какво откриваме в текста:

Какво прави Исус? Как реагират хората? И какво може да означава това за нас днес?

Но такъв вид благовестване и изучаване ми изглеждаше твърде далечен от дълбоката тъга, шока и дезориентацията, които виждах в очите на тези хора, страдащи от войната.

Именно тогава Бог ми напомни за книгата на Валтер Бругеман *Посланието на Псалмите*, в която той разделя псалмите на три категории: **псалми на ориентация**, **псалми на дезориентация** и **псалми на нова ориентация**. Бругеман твърди, че псалмите са и отражение на периодите, през които преминаваме в живота. През заточението във Вавилон израилтяните са преживявали дълбока дезориентация. Питали са: „Защо, Боже? Какво сме направили, за да заслужим това – да загубим домовете си, близките си, да дойдем в тази чужда страна, без да знаем кога ще можем да се приберем? Боже, това е несправедливо! Направи нещо!“

Докато децата бяха насам-натам в центъра, започнах да чета Псалмите с украинките. Първо четохме от **псалмите на ориентация**, които изразяват периодите в живота на вярващия, когато всичко върви по план, когато пътят е ясен и маркировките ни ориентират добре. В тези псалми доверието в Бога е пълно и вярата е силна. Те обясняват по какъв начин Бог е устроил света и говорят за красотата на Божия промисъл.

Втората седмица четохме **псалмите на дезориентация**, които изразяват човешките съмнения, отразяват преживяна несправедливост и скръб. Там псалмистът си позволява да изрази чрез плач кризата, която преживява и която, в дълбочината си, е криза в отношението му с Бога. Докато четяхме тези псалми, имаше плач, имаше сълзи. Псалмите изразиха точно това, което украинките преживяваха в момента. А едновременно с това, същите Псалми дават израз и на добрата вест, че Бог е с нас, дори когато преживяваме дълбоки сътресения в живота си. Заедно се молихме и извикахме към Бога за промяна. Точно като авторите на тези псалми, ние си спомнихме, че Бог е всемогъщ

Статията е съвместна публикация със сайта www.methodist.bg, където е поместена на 30 март 2024 г.

и че може да промени всичко. И се молихме Той да действа, да направи това, което е невъзможно за нас. Хвалехме Го, защото знаехме, че за Него няма нищо невъзможно.

Третата седмица четохме третата категория псалми: на новата ориентация. Те свидетелстват за изненадващия дар на нов живот, който се появява точно когато вече всяка надежда е изгаснала. Например Псалом 34:4: „Потърсих Господа. И Той ме послуша и от всичките ми страхове ме избави.“ Тези псалми обрисуват по много ясен начин прехода, който псалмистът преживява. В един момент той е отчаян, изгубил надежда и като че ли се намира в яма, а в следващия момент идва решението.

Толкова е изненадващо това решение, че за псалмиста няма съмнение, че промяната идва пряко поради Божията намеса. Израил пее песни, защото Богът на Израил е чул, отговорил е на плача и дезориентацията и е дал решение (например Псалом 138:3: „В деня, когато извиках, Ти ме послуша; обогри си ме със сила в душата ми“). Всички тези молитви и

песни говорят за Божиите действия и намерения, които дават нов живот в свят, в който изглежда, че владее смъртта. Тези песни не говорят за „естествения“ отговор на проблема, а за решителната трансформация, станала възможна по волята на Бога, Който дава живот там, където положението е изглеждало безнадеждно. Псалом 30 прогласява: „Ти си ме издигнал (1 ст.), Ти си ме изцелил (26 ст.), Господи, извел си от преизподнята душата ми; опазил си живота ми (3 ст.)“.

Движенията на псалмите могат да бъдат обяснени по този графичен начин:

ОРИЕНТАЦИЯ

(песни за осигурен ред в творението)

ДЕЗОРИЕНТАЦИЯ

(песни за безредието)

НОВА ОРИЕНТАЦИЯ

(изненадващи песни за новия живот)

В **псалмите на нова ориентация** виждаме, че Бог е Този, Който е дал ясен изход. И псалмистът не изпитва никакво съмнение, че това добро е дошло единствено заради Божията милост и благодат към него. В първия и във втория стих на Псалом 124 се повтарят следните думи: „Ако Господ не беше с нас... ако Господ не беше с нас...“. От името на цялата общност Давид хвали Господа за това, че ги е защитил от враговете им.

Тази нова ориентация не представлява едно спокойно връщане към старата стабилна ориентация – защото няма никакво връщане назад. Вместо това, Божията благодат действа по такъв начин, че и говорителят, и общността на верните са много изненадани, когато в ежедневието им се появява нова възможност. Тази новост е очевидно необяснима, неочаквана и непланирана. Както не можем да разберем по какъв начин мъртвият е възкресен, прокаженият е изцелен или слепият може да вижда (вж.

Лука 7:22), така и псалмите на нова ориентация просто посочват Бога като Този, Който дава окончателното решение.

Псалмите на нова ориентация включват не само обяснение за проблема, но и разкриват неговото разрешение – а това води човека от отчаяние към радост. Псалом 66:12 казва: „Направил си да язвят хора върху главите ни, преминахме през огън и вода, но Ти ни изведе на богато място.“

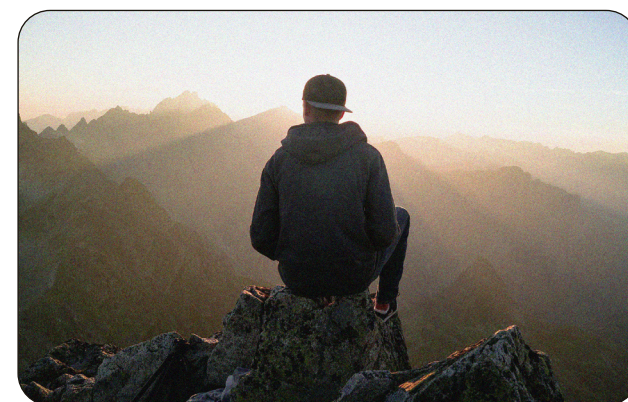
Псалмите на нова ориентация включват тези, които говорят за Бога, като за нашия Цар сега и в бъдещето. В последните стихове на Пс 29:10-11 четем: „Господ е седял на трон над потопа. Господ ще седи като цар за вечни времена. Господ ще даде сила на Своя народ, Господ ще благослови с мир Своя народ.“ Докато псалмите на дезориентация задават въпроси и изразяват двоумение дали наистина Бог контролира събитията, Псалмите на нова ориентация показват, че псалмистът вече е надмогнал съмнението и е напълно уверен в знанието, че Бог е Цар на всичко.

Тези псалми достигат своята кулминация в хвала и благодарност. Например, в Псалом 65:1-4 се казва: „Теб чака хваление, Боже, в Сион. И пред Тебе ще се изпълни оброкът. Ти, Който слушаш молитва, при Тебе ще идва всяка твар. Беззаконията ме надвиха, но престъпленията ни – Ти ще ги очистиш. Блажен човекът, когото избираш и приемаш, за да живее в Твоите дворове. Ще се наситим от благата на Твоя дом, на светия Ти храм.“

Тези псалми съдържат и потвърждение, че следването на Бога е правилният път. За псалмиста целият процес завършва с по-голямо доверие и вяра, както и със свидетелството, че не е сгрешил, като се е уповавал на Бога. В Псалом 34:8 четем: „Вкусете и вижте, че Господ е благ. Блажен онзи човек, който уповава на Него.“

Сърцевината на Евангелието и на нашата вяра е, че Бог стана плът в Исус Христос, че умря, възкръсна и ще дойде отново. Това ще продължава да бъде главното послание, с което благовествам. Но сега вече мога да потвърдя от личен опит, че псалмите също могат да бъдат достоен начин за споделяне на Благата вест, а понякога и неочаквано средство на благодатта.

Дали това не е още едно потвърждение на важната истина, че Исус Христос може да бъде открит като Господ и Спасител не само в Евангелията, но и на всички страници на Библията, включително в Псалтира? Те ни посочват по един различен начин, че Бог е с нас и че „ако Господ не беше с нас“, нямаше да има бъдеще, надежда и спасение за никого. □

Моята идентичност е в Христос

Екатерина Досева

Това е моето свидетелство за това как повярвах в Христос и как Той ме води по пътя ми до днешния ден, в който приемам кръщение. Ще започна накратко с това какъв човек бях преди срещата ми с Бога.

Още от малка в мен беше вкоренено убеждението, че единственото нещо, което има стойност в живота, е успехът – какви цели си поставя човек и колко амбициозен може да бъде. В училище имах отличен успех, участвах в много състезания, печелех конкурси и се идентифицирах с нещата, които съм постигнала.

Въпреки че привидно имах постижения и добри приятелства, се чувствах изключително неудовлетворена от живота, който водех. В мен винаги имаше една празнота, без да знам на какво се дължи. Оттам се породих и интересът ми към психологията и философията – исках да разбера защо съм човекът, който съм, и дали животът има някакъв висш смисъл.

Прочетох изключително много книги за самотопомощ, опитвах се да прилагам описаното в тях, но не е изненадващо, че не успях да се справя с проблемите си. Мислех си, че със собствени усилия ще открия начин „да се поправа“, да запълня тази празнота, която наистина ме разяждаше отвътре, а в същото време все повече се отдалечавах и изолирах от близките и приятелите си.

На 6 октомври 2024 г. в Християнска евангелска баптистка църква (Варна) се проведе водно кръщение. Празникът беше от особено значение, тъй като кръщение приеха четирима младежи и един човек на преклонна възраст. Всеки от тях сподели личното си свидетелство пред църковната общност за насърчение на вярващите, след което потвърди завета си с Христос, приемайки водно кръщение. Благословен и паметен ден! Споделяме едно от тези свидетелства – на Екатерина Досева.

Имах духовен интерес и бях отворена към различни духовни течения, но те не ми даваха ясен отговор на въпросите защо живея и има ли смисъл съществуването ми.

В един момент, малко преди да завърша средното си образование, бях достигнала до гръното. Взаимоотношенията ми с приятелите се разпадаха, имах чувството, че съм сама, и се опитвах да разбера какво не е наред с мен. Изпаднах в продължителен депресивен епизод, нямаше желание да общувам с никого. Меко казано, не харесвах това, което виждах в себе си. В някои по-тежки моменти си задавах въпроса дали има смисъл да продължавам напред, защото чувствах, че съм опитвала всичко.

Докато една вечер реших да се помоля: ако Бог съществува и ако Го е грижа за мен, да ми се изяви. И същата нощ имах сън, в който Бог ми говори, утеша ме и ме призова да Го последвам. Това беше изключително разтърсващ и отрезвяващ момент – от правната точка на пътя ми във вярата, защото разбрах, че Христос е Този, Който ме е повикал. Усетих Неговото присъствие и любовта Му, които ми дадоха спокойствие, каквото не бях изпитвала преди.

В желанието си да Го опозная започнах да чета Библията. Когато преминавах през Евангелията и свидетелствата за личността и служението на Христос, осъзнах, че Той е Божият Син, Който е живял живот без грях и е избрал да понесе греховете на целия свят върху плещите Си, за да не погине тези, които вярват в Него, а да придобият вечен живот.

Бог ме докосна лично, като ми подари покаяние и вяра. Помолех Го за прошка на греховете си и с готовност Му се доверих, за да води живота ми.

Постепенно Той отне вината и горчивината, които бяха в сърцето ми, промени начина, по който гледам на света и се отнасям към хората. Дадено ми беше търпение, радост и смирение. Дари ме с необясним мир, въпреки трудностите по пътя ми. Показва ми, че моята идентичност е в Него, че аз съм Негово дете и че ме приема, без да е нужно да се доказвам или да се опитвам да спечеля одобрението Му. Защото ме е спасил по Своята голяма милост и благодат.

В началото ми беше трудно да осмисля всичко това, но виждах как Бог променя същността ми по начин, който не съм си представяла за възможен. Знаех, че веднъж щом познаеш Божията любов и прошка, няма връщане назад. И исках, както Той е дал живота Си за мен, така и аз да живея за Него, съобразно с Неговата воля и план.

Бог ме благослови, когато преди няколко месеца прекрачих прага на Християнска евангелска баптистка църква във Варна. Да намеря духовно семейство беше изключително важно за укрепването на вярата ми, защото Бог ме срещна с прекрасни хора, които ме приеха, застъпват се за мен и ми показват какво наистина означава да следваш Христос. Те са тези, които ме насърчават и ме насочват към Него. Винаги ще благодаря на Бога за вас, братя и сестри!

Успокоение е да знам, че Господ има план за всичко, което се случва в живота ми, и че този план е в ръцете на Бога, Който е верен и не изменя на обещанията Си. За мен е важно да приема водно кръщение и да направя следващата стъпка в моята вяра, за да затвърдя личната си връзка с Бога и да се подчиня на Неговата воля.

Слава да бъде на нашия Господ Исус Христос, за Когото няма нищо невъзможно! □

Баптистите в Русия

ИЗ АРХИВА

Зорница, януари 1925 г.

Увеличеното число на баптистите в Русия след революцията е очебиен. Селяните баптисти са единствените, които не държат икони в къщите си. Те са напуснали старите църковни обреди на Православната руска църква и се събират на молитва в обикновени домове, гдето се молят, пеят, четат Писанието и слушат разговорите на своите проповедници.

Техният морал е строг. Те забраняват пие, пушене, танцуване и клетви, а пък тия навици са нещо обикновено за селската маса.

Например един селянин отивал често на лов за птици; изключили го от баптисткото общество, защото според тях, да се убиват животни за спорт е криво. Комунистическото противорелигиозно учение, лишаването на свещениците от граждански права, заспалостта на руската народна църква – всичко това е всадило в душата на селяка индиферентност, дори безверие. И за да попълнят тази духовна празнота, мнозина приемат живата вяра на баптистите и съгласяват редовете им.

Друга причина за преуспяването на баптистите е и тяхното строго мировъзрение за семейните връзки. След катурването на царизма, разводите са станали нещо обикновено и моралният упадък, явил се като последица от разслабването на семейните връзки, смущава простия селянин, който намира прибежище в баптистката църква.

Ясно е, че почвата за евангелска работа в Русия сега е много по-добра, отколкото преди революцията. □

НАПРАВЕТЕ ГРУПОВ АБОНАМЕНТ ЗА В. ЗОРНИЦА!

